

Upravništvo Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126
Operativni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja

JUTRO

Ponedeljska izdaja

„Življenje in svet“

Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 6, Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126
Ponedeljska izdaja »Jutra« izhaja
vsak ponedeljek zjutraj. — Na-
ročja se posebej in velja po pošti
prejemana Din 4.—, po razmašal-
cih dostavljena Din 5.— mesečno.
Maribor, Grajski trg št. 7. Telefon
št. 2440.
Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Kopist se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Veličastne svečanosti v Skoplju

Ob udeležbi naroda iz vseh krajev je Južna Srbija proslavila 25-letnico osvobojenja z odkritjem spomenikov kralju Osvoboditelju in kralju Uedinitelju — Lepi slavnosti je prisostvoval tudi Nj. Vis. knez-namestnik Pavle

Skopje, 1. novembra p. Južna Srbija je včeraj nad vse svečano proslavila 25-letnico osvobojenja izpod tujege jarma. Carško Skopje, srce stare srbske carevine, je bilo središče svečanosti, kakršnih v tem delu naše domovine še ni bilo. Proslava je bila združena s svečanim odkritjem spomenika Nj. Vel. kralju Petru I. Osvoboditelju in Nj. Vel. kralju Aleksandru I. Zedinitelju.

Zbiranje množic

Pričetek svečanosti je objavilo grmenje topov v soboto zvečer. Z okolnih grčev so zazareli ogromni žarometi, Skopje pa se je spremenilo v pravo čarobno mesto. Ulice so bile nabito polne, od vseh strani pa so prihajale še vedno nove množice. V nedeljo zjutraj je mesto zaživel že v zgodnjih jutranjih urah. Ceravno je rosilo izpod neba, so se zgrinjale v carsko Skopje nepregledne množice, da tako s svojo prisostvovalci počaste spomin onih, ki so v krvavih borbah s stoletnim sovragom morali dati svoje življenje, da je vznikla iz potokov krvi in gora kosti svoboda sedanemu pokolenju. Tisoči in tisoči so prihajali v Skopje s kumanovske proslave, v dolgih vrstah peš in na konjih pa je prihajal narod iz vseh krajev Južne Srbije. Posebni vlakci so bruhali vedno nove množice. V živopisnih narodnih nošah so se zgrinjali na skopske ulice seljaki iz Pelagonije, s Kosovega, iz Bregalnice, Ohrida, Pologa, Porečja in drugih oddaljenih krajev. Vsaka skupina je imela svoj napisno tablo, vmes pa so plapolale velike državne trobojnice. Iz raznih krajev so prihajali oddelki narodne konjenice, zbirali pa so se tudi miličniki, ki so svoječasno napravili konec iz inozemstva organizirani teristični akciji, vsi oboroženi s puškami.

Zadušnica za padle heroje

Po skopskih ulicah so odmevale številne godbe in s pesmijo je korakala skupina za skupino pod vodstvom svojih starešin in voditeljev na zbirališče, odkoder so se nato razvrstile v slavnostni sprevod. Številno so bili zastopani tudi nekdanji bojevniki, z mnogimi odlikovanji na prsni, ki so se radostno pozdravljali s starimi znanci s krvavih poljan, kjer so skupno stavili v bran svoje prsi za obrambo domovine ter za osvobojenje in zedinjenje jugoslovenskega naroda.

Razvitje zastave bivših dijakov-bojnikov, dar Nj. Vel. kralja

Prostrani trg in vse sosednje ulice je zasedla nepregledna množica naroda. Le sredi trga je bil prazen prostor, koder so se postrojili nekdanji prvi rekruti iz Južne Srbije, ki so sodelovali v vseh borbah za zedinjenje in osvobojenje. Oni so imeli še svojo posebno slavnost. Nj. Vel. kralj Peter II. jim je namreč poklonil krasno zastavo. Ob častni tribunali so zavzeli mesta najvišji predstavniki, člani vlade, ban vardarske banovine Novaković, komandant armije general Ječmenić, konzularni zbor, delegacija francoskih bojevnikov, narodni

Okrog 8. so se začeli v saborni cerkvi zbirati odličniki, da prisostvovali svečani zadušnici za mir in pokoj padlih borcev. Med prvimi je prisel komandant armije general Ječmenić v spremstvu generalov in velikega števila aktivnih in rezervnih oficirjev. Zadušnici so prisostvovali tudi vsi konzuli, zastopniki raznih veroizpovedi, predstavniki najvišjih državnih oblasti, mnogi senatorji in narodni poslanci ter odposilci raznih nacionalnih in drugih društev. Službo božjo je opravil skopski mitropolit Josip s tuzlanskim, raško prizrenskim, niškim in štipskim škofom ob veliki asistenci nižje duhovščine. Po končani službi božji je imel episkop dr. Jovan lep nagovor, v katerem je med drugim dejal:

Južna Srbija je zibelka našega narodnega življenja. V Južni Srbiji je prvi začetek našega kulturnega dela in napredka. Bilo bi preveč, če bi naševal vse znamenitosti in vse znamenite like naše narodne zgodovine. Naj bo dovolj, da omenim, da sta tu započela svoje delo velika slovanska blagovestnika Ciril in Metod, in da je bil tu proglašen prvi srbski patriarh. Petsto let je bila Južna Srbija čuvar narodnih idealov. Osvobojenje Južne Srbije je eden najvažnejših datumov v naši zgodovini. Zato smo se tudi zbrali danes, da ta dan svečano proslavimo. Mnogoštevilni brezimni heroji, ki njih spomin proslavljamo danes, so nam prinesli svobodo. Naj bo večna čast in slava tem velikim žrtvam na oltarju naše domovine!

Slavnostni trg

Po končani zadušnici so se svečanosti nadaljevale na Trgu kralja Petra. Ves trg je bil svečano okrašen, na sredini trga pred Oficirskim domom pa je bila postavljena častna tribuna, vsa v zastavah, cvetju, zelenju in krasnih preprogah. Nasproti Dušanovega mostu, ki je bil okrašen z nešteti zastavicami in električnimi svetilkami, pa stojita veličastna spomenika obeh največjih borcev za osvobojenje in uedinjenje, Nj. Vel. kralja Petra I. in Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Na visokih podstavkih iz južnosrbijanskega kamna sta postavljena velika bronasta lika, predstavljajoča oba kralja na konju. Sprejati sredi med spomenikom je zgrajen monumentalni vodovod iz plavškega marmorja, ki simbolično predstavlja novozgrajeni skopski vodovod.

poslanci in senatorji ter drugi odličniki. Ob tribunah so se razvrstili zastavonoše s starimi polkovnimi zastavami, razcefranimi od nešteti krogel v minulih borbah. Nj. Vel. kralja je pri tej svečanosti zastopal polkovnik Milan Marković, ki je zastavo po blagoslovitvi izročil zastavonoši bivših prvih južnosrbijanskih rekrutov, pozivajoč jih, da to najvišje odličje čuvajo enako verno, kakor so nekoč v krvavih borbah čuvali nekdanje polkovne zastave. V imenu bivših bojevnikov je prevzel zastavo Velja Česmadžević, ki se je v le-

pem govoru zahvalil naglašujoč, da bodo bivši južnosrbijanski bojevniki z enako požrtvovalnostjo in samozatajevanjem, kakor so njihovi predniki, vedno branili meje zedinjene Jugoslavije. Svoj govor je končal z vzklikom Nj. Vel. kralju in vsemu kraljevskemu domu. Množica je pridrla dolgotrajne ovacije.

Svečana otvoritev skopskega vodovoda

Sledila je svečana blagoslovitev novozgrajenega skopskega vodovoda, ki predstavlja eno najvažnejših pridobitev južnosrbijanske prestolnice. Po blagoslovitvi je spregovoril predsednik občine, ki je naglasil velik pomen tega dogodka in orisal delo za zgradbo vodovoda, ki se je pričelo leta 1926 in je danes kronano s polnim uspehom. Za skopski vodovod so morali zajeti izvire na Zeden-planini. Dovod do Skoplja je dolg 17 kilometrov. Vodovodno omrežje v samem Skoplju meri 34 kilometrov. Stroški za zgraditev vodovoda so znašali 36 milijonov.

Prihod Nj. Vis. kneza namestnika

Ob 10. dopoldne so se podali odličniki na kolodvor, da sprejmejo in pozdravijo Nj. Vis. kneza namestnika Pavla. Kolo-

dvor je bil ves v zelenju in zastavah, pred njim pa je bila zbrana nepregledna množica v živopisnih narodnih nošah. Malo pred 10. se je s posebnim vlakom pripeljal predsednik vlade dr. Stojadinović v spremstvu ministra Kujundžića in Djordjevića. Kmalu za tem je pripeljal na postajo dvorni vlak iz katerega je izstopil Nj. Vis. knez namestnik v uniformi brigadnega generala z lentjo Karadžrdjevićeve zvezde. Godba je zastavila državno himno, vojni minister general Marić pa je podal raport. Po pregledu častne čete je Nj. Vis. kneza namestnika pozdravil predsednik skopske občine g. Panta Jovanović. Knezu namestniku so nato po starem običaju ponudili kruh in sol, članice Kola srbskih sester pa so mu pripelale spominski znak in šopek cvetja.

V spremstvu predsednika vlade, ministra dvora, častnih adjutantov in ostalih odličnikov se je nato knez namestnik odpravil v Skopje. Ob vsej poti je tvoril narod gost špalir in pozdravljal z vzklikanjem Nj. Vel. kralju, knezu namestniku, kraljevskemu domu in Jugoslaviji. Po mestnih ulicah je bila zvrščena tudi šolska mladina, ki je pozdravljala kneza namestnika z zastavicami in navdušenimi ovacijami, mladenke v narodnih nošah pa so ga obsipale s cvetjem. Na Trgu kralja Petra je pozdravil kneza namestnika predsednik odbora za proslavo Aleksa Jovanović. Knez namestnik se je nato s svojim spremstvom podal na častno tribunno, nakar je sledilo odkritje spomenika.

Odkritje spomenikov kralju Petru in Aleksandru

Ko je godba odigrala »Molitev«, je zbrana duhovščina opravila cerkvene obrede posvetitve. Po cerkvenem obredu je skopski mitropolit Josip imel kratek govor, v katerem je naglasil, da je srbska pravoslavna cerkev nerazdvojno povezana s sredo domovine in je bila vedno na braniku narodne svobode, ki je najvišji ideal vsega našega naroda. V globokem spoštovanju se tudi danes klanja onima, ki sta vse svoje življenje posvetila borbi za osvobojenje in zedinjenje jugoslovenskega naroda, blagopokojnemu kralju Petru I. Karadžrdjeviću-Osvoboditelju in kralju Vitelzu Aleksandru I. Karadžrdjeviću-Zedinitelju. Njima bo ohranjen vedni spomin, ki bo šel od pokolenja do pokolenja, da jima očeta neugasljivo večno slavo.

21 topovskih streljev je odjeknilo, ko je nato Nj. Vis. knez namestnik Pavle pristopil najprvo k spomeniku kralja Petra in nato k spomeniku kralja Aleksandra ter ju odkril. Padlo je belo platno in v jesenskem solncu sta zablestela bronasta lika obeh velikih naslednikov carja Dušana. Množica se je sklonila v počastitev njunega spomina, nato pa je ob sviranju godbe močeno zadonela državna himna, za tem pa je odjeknil gromki klic »Slava kralju! Živel kralj!«

Govorili so nato še predsednik odbora za proslavo Aleksa Jovanović, ki je dal izraza čvrsti volji vsega prebivalstva Južne Srbije, da zvesto sledi vzgladu svojih prednikov in ostane neomajno na straži domovine. To naj čujejo vsi prijatelji, pa tudi vsi neprijatelji balkanske neodvisnosti in solidarnosti.

Govor vojnega ministra generala Marića

Krasen govor je imel nato minister vojске in mornarice general Ljubomir Marić, ki je obširno opisal vse napore in žrtve za osvobojenje Južne Srbije. Citiral je besede blagopokojnega kralja Zedinitelja, ki je izrazil Južnosrbijancem najvišje priznanje za njihovo herojstvo ter izrazil prepričanje, da se bodo tega vedno zavedali. Svoboda, edinstvo in bratstvo našega naroda, je naglasil vojni minister med drugim, so bili plačani s potoki krvi in z gorami kosti najboljših sinov našega naroda. Z nešteti grobovi so zakoličene naše državne meje. Po vsej Južni Srbiji so posejane kosti vitežev našega naroda. Naša je sveta dolžnost, da očuvamo to, kar so si padli heroji priborili za ceno svojega življenja. V imenu vlade in v imenu naše vojske in mornarice se klanjam spominu neumrljih kladivarjev našega naroda kralju Petru I. in kralju Aleksandru I. in kličem iz globine svoje duše: Slava jim in večna hvala! (vsa množica vzklikla »Slava jim«). Slava hrabrim vitezom, ki so dali življenje za svobodo Južne Srbije in carskega Skoplja. Brez teh žrtve ne bi bilo 1. decembra 1918 in ne zedinjenja našega naroda. Naj počivajo v miru in prepričani, da bomo sledili njihovu vzgladu in čuvali sadove njihovih ruda in samozatajevanja. Svoj govor je zaključil minister z zagotovilom »vestobe Nj. Vel. kralju Petru II. in odločnosti, da za dobrobit kralja in vsega naroda zastavimo vse sile in tudi svoje življenje.«

Množica je sprejela njegove besede z dolgotrajnimi navdušenimi ovacijami Nj. Vel. kralju, kraljevskemu domu, Jugoslaviji in njeni vojski.

Nato je spregovoril še predsednik skopske občine, ki je vzel oba spomenika v svoje varstvo ter se zahvalil odboru za proslavo, ki je pripomogel k tako veličastni svečanosti.

Defile naroda in vojske

Nato je sledil mimohod naroda in vojske mimo častnih gostov. Na čelu sprevoda je šla konjenica iz Skopske Črne gore, nato pa so se razvrstile skupine iz vseh krajev Južne Srbije, ki so s svojimi krasnimi narodnimi nošami napravile ne-

Govor kneza namestnika „Mi smo danes močnejši, kakor pa je bilo Dušanovo carstvo!“

Na govor predsednika skopske občine je nato odgovoril Nj. Vis. knez namestnik Pavle, rekoč:

Na današnji dan slavimo dva usodna datuma naše zgodovine. Minilo je šest sto let, odkar je bil kronan car Dušan, a petindvajset let od onega dne, ko je kralj Peter I. vkorakal v Skopje. Imel sem srečo in čast, da sem ga spremljal na tej poti in spomin na to bo ugasil šele z mojim življenjem. Mi se, gospodje, ne spominjamo dovolj naših vojn. Ne mislim, da je treba gojiti in negovati mržnjo, nasprotno; toda zahtevam, da se čišče spominimo žrtve in nadčloveških naporov cele generacije. Kadarkoli stopimo na ta tla naših prednikov, prevzame človeka čut hvalečnosti, ponosa in spomina, kajti stopimo v hram trpljenja in večne slave. Kdo izmed nas se ne spominja zgodovine naših vladarjev in prosvetiteljev, v čijem duhu smo bili vzgojeni in tako vzgojeni končno zmagali? Kdo izmed nas se ne spominja tudi najmanjšega osebnega doživljanja v nizu dolgih borb za osvoboditev te zemlje, ki jo danes z radostjo proslavljamo?

Razstava kulturnega in gospodarskega razvoja Južne Srbije

Ob 15.30 je bila na velikeh trgu pred Njegoševim šolo otvorena razstava gospodarskega in kulturnega udejstvovanja Južne Srbije. Razstava je zelo zanimiva in nazorno prikazuje razvoj in napredek Južne Srbije po osvobojenju. Razstavo tvori cela vrsta paviljonov, po katerih so razporejeni posamezni oddelki. Vse polno grafikonov, fotografij, miniaturni in statističnih podatkov osvetljuje markantni razvoj gospodarskega in kulturnega življenja Južne Srbije. Nazorno je prikazan velik napredek živinoreje in sadjarstva. Tudi obrtništvo, industrija in trgovina imata lepo organizirane oddelke, ki prikazujejo napredek tudi na tem polju. Posebno pozornost vzbuja rudarski paviljon, ki je zrajen v obliki rudniškega rova, v njem pa so razstavljeni proizvodi prirodnega bogastva Južne Srbije, kakor svinec, cink, krom, magnezija, cement itd. Posebni oddelki obsega razstava ročnih del moških in ženskih obrtnih šol, najzanimivejši pa je go-

Ker je ravno začetek meseca, smo današnje številko poslali na ogled tudi onim naročnikom »Jutra«, ki na ponedeljsko izdajo niso naročeni. Številke ni treba vračati. Vabimo pa vse, ki ponedeljskega »Jutra« še nimajo, da se naroče tudi nanj, saj je nedelja za nedeljo tako polna dogodkov, da mora biti tudi o njih informiran vsak, ki sledi razvoju dogodkov doma in po svetu.

Ponedeljska izdaja »Jutra« velja, po pošti prejemana, 4 din na mesec, po razmašalcu dostavljena na dom pa 5 din. Naročnino lahko pošljete skupno z naročnino za redno »Jutro«, samo na hrbtni položnice označite, da so 4 din, odnosno 5 din za ponedeljsko izdajo.

izbrisen vtis. Korakajoč mimo tribune so možje pozdravljali z viharimi vzkliki, žene in dekleta pa so sipale cvetje, tako da je bil ves trg v kratkem času spremenjen v živopisno preprogo cvetja in zelenja. Knez namestnik Pavle je ljubezljivo pozdravil za mahanjem roke. Sprevodu naroda je sledil sprevod sportnikov: skavti, smučarji, planinci, nato pa so prikoralci gasilci. Posebno pozornost je zbudil oddelki ženskih gasilcev v lepih krojih. Nato so prikoralci v strunnem redu Sokoli in Sokolice in sokolska konjenica, povorka pa so zaključili kmečki Sokoli, ki so nastopili v impozantnem številu. Zadnji del sprevoda so tvorili četniki s svojim vojvodo Kosto Pečanem na čelu. Bil je to zares oddelki herojskih borcev, ki so tudi danes vsak hip pripravljeni žrtvovati svoje življenje za kralja in domovino.

S še večjim navdušenjem je nato zbrani narod pozdravil mimohod vojske. Mimohod je otvoril oddelki konjenice kraljeve garde na belih konjih in v bleščetih uniformah. Sledil je bataljon pehote kraljeve garde, nato pa topništvo kraljeve garde. Navdušen aplavz je žel nastop oddelka mornarice. Na čelu sprevoda skopske garnizije je bil 21. češkoslovaški polk. Sledila je četa granicarjev in oddelki bolničarjev. Z velikim ropotom je nato defiliralo topništvo, sledil pa je bataljon kolesarjev in motociklistov. V lahni diru je prijelznil nato mimo tribune konjeniški polk, ki je bil prav tako deležen navdušenih pozdravov. Defile vojske so zaključili težki kamioni, oklopni avtomobili in tanki. Med defilejem je krožilo v zraku več letalskih eskadril.

Slavnostni banket

Po končanem defileju je skopska mestna občina priredila v Oficirskem domu slavnostni banket, ki so se ga udeležili poleg kneza namestnika in članov vlade tudi drugi najvišji odličniki, skupno 300 oseb. Pri tej priliki je pozdravil Nj. Vis. kneza namestnika predsednik skopske občine g. Panta Jovanović, ki se mu je zahvalil za udeležbo pri veliki narodni svečanosti. Zahvalil se je tudi za vse, kar je bilo storjeno dosedaj za Južno Srbijo in izrazil upanje, da bo Južna Srbija tudi v bodoče deležna naklonjenosti odločujočih činiteljev. Zaključil je svoj govor z zagotovilom neomajne zvestobe kralju in domovini.

Danes smo, gospodje, močnejši, kakor je bilo Dušanovo carstvo in naše države ne more nihče od zunaj porušiti. Edina nevarnost lahko pride od nas samih. Toda prepričan sem in verujem v patriotizem in zdrav razum našega naroda, da ne bo nikdar rušil tega, kar si je priboril s težko muko skozi cela stoletja.

V ostalem pa so tu sence naših velikanih, ki nas bodo čvale, sence onih, ki so to močno državo ustvarili in vse za njo žrtvovali, od Nemanjića do mojega velikega in neumrljivega brata kralja Aleksandra I. Njegova brezmejnja ljubezen za vaše mesto vam je znana in prepričan sem, da boste ostali vedno vredni te ljubezni in tega zapanja.

Naj živi Nj. Vel. kralj!
Živela Jugoslavija!
Živelo Skopje!

Govor Nj. Vis. kneza namestnika je bil sprejet z burnimi in dolgotrajnimi ovacijami. Ob 15.20 se je Nj. Vis. knez namestnik s svojim spremstvom poslovil in umaknil v svoje prostore

Knez namestnik na Zebrenjaku

Po banketu v Oficirskem domu se je Nj. Vis. knez namestnik s svojim spremstvom odpravil z avtomobili na Kumanovo, kjer se je poklonil pred večraj odkritim spomenikom za svobodo padlim žrtvam na

Nadaljevanje na 2. strani

Zebrenjaku. Popel se je tudi na stolp in si ogledal nekdanje bojišče. Pred spomenikom je položil dva krasna venca, enega v imenu kralja, enega pa v imenu kneginje Olge...

Knez namestnik pri svojem polku

Po povratku v Skopje se je Nj. Vis. knez namestnik odpravil v vojašnico 7. konjeniškega polka, ki nosi njegovo ime. Ves polk je bil postrojen na dvorišču, poveljnik polka polkovnik Ivan Sretkov pa mu je podal raport...

Manifestacija rezervnih oficirjev

V okviru svečanosti sta bila danes v Skoplju še dva manifestacijska kongresa. Kongres rezervnih oficirjev in kongres bivših dijakov-bojevnikov. Kongresa rezervnih oficirjev se je udeležilo okrog 2000 članov iz vse države...

Napetost med Rimom in Parizom

Veliko nezadovoljstvo v Franciji zaradi nenadnega Ceruttijevega odpoklica v Rim. PARIZ, 1. novembra. b. Sredi vesti iz Londona, da je bil v pododboru odbora za nevmesavanje v španske zadeve dosežen vsaj delni kompromis...

Ceruttijev odhod je izrazil tem večjo senzacijo, ker splošno trdijo, da njegova odsotnost iz Pariza trajala dalje časa. Sicer se je Ceruttijev odpoklic pričakoval že dolgo, ker je bila v Parizu med diplomati javna tajnost, da Mussolini z njegovim delom ni zadovoljen...

Tako piše Pertinax v »Echo de Paris«: Dve veliki državi, kakršni sta Francija in Italija, imata največji interes, da ohranita normalne diplomatske odnose v vsakem primeru, posebej pa še sedaj, ko je položaj tako kočljiv. Zato pričakujemo, da se diplomatski položaj, ki je nastal z italijanstvo odločitveno, ne bo čez mero zavlekel in da bosta kmalu obe državi zopet našli pot in način, da vzpostavita svoje tradicionalne odnose mednarodne kurtoazije in prijateljstva...

»Petit Journal« piše De la Rocque med drugim: Za sedaj se zadovoljujemo s tem, da obžalujemo ta italijanski ukrep, ki je bil izvršen v enem izmed najbolj neugodnih trenutkov, kar si jih sploh moramo predstavljati, a očitvidno je tudi to samo posledica nove italijanske politike. »Peuple« se omejuje še na krajšo ugotovitev: Mussolini je z odpoklicem Ceruttija pokazal svojo zlo voljo.

»Humanité« poudarja med drugim: Italija želi prisiliti francosko vladno, da bi priznala italijansko cesarstvo. Obenem pričakuje, da bo s tem svojim postopanjem preplasila Francijo glede na njeno akcijo v londonskem odboru. Francija se mora upreti temu dvojnemu poskusu, ker ne sme niti nadaljevati komedije v londonskem odboru niti priznati abesinske osvoboditve.

Zanimiv je tudi komentar konzervativnega »Figara«, ki pravi: Italijanski korak je kaj malo političen. Človek se mora vprašati, ali ni morda Italija, ki je imela Ceruttiju dostojnega poslanika v Parizu, moža avtoritete in takta, preveč povprečnica položaj, toda naj bodo nagajali so italijansko vladno dovedli do te odločitve kakršnikoli, in naj bo prav tako tudi vpliv na to odločitev kakršnikoli, dejstvo je, da se je Italija sama odpravila svo...

novin, izražajo svojo radost nad napredkom in provocitno osvobodeno Južne Srbije. Lep nagovor je imel nato vojni minister general Marič, ki je naglasil važno vlogo rezervnih oficirjev v življenju naroda, nakar je bila sprejeta deklaracija, ki podčrtava slogo in enodušnost rezervnih oficirjev in njihovo stališče do vseh nacionalnih vprašanj v skladu s čuvanjem oporoke kralja Zedinitelja. Nato je imel general Uroš Tješanič predavanje o vlogi rezervnih oficirjev v vojni. S tem je bil kongres zaključen, nakar se je formalno sprejelo, ki je krenil po ekopskih ulicah do spomenika kralja Petra in kralja Aleksandra, kjer so položili lepe vence. Posebna deputacija se je poklonila tudi na pokopališču francoskih vojnih žrtev.

Istočasno je zasedal tudi kongres Udruga bivših dijakov-bojevnikov, na katerem so obujali spomine na minule borbe za osvobodjenje in zedinjenje ter obnovili zaoblubo, da hočejo ostati zvesti vzgladu svojih prednikov in biti vedno na straži narodnega in državnega edinstva. Po končanem zborovanju so se poklonili pred spomenikom kralja Petra in kralja Aleksandra ter položili lepe vence.

Povratek v Beograd

Beograd, 1. novembra. A.A. Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle, ki je v Skoplju prisotvoval proslavi 25letnice osvoboditve Južne Srbije se je davi ob 9. vrnil v Beograd. V njegovem spremstvu so bili dvorniki Milan Antič, prvi adjutant Nj. Vel. kralja Nikola Hristić ter oba dežurna adjutanta. Sprejema na tončiderski železniški postaji se je udeležil tudi notranji minister dr. Anton Korošec.

Senator Tomo Jalžabetić

Beograd, 1. novembra. p. Predsedstvo senata je bilo danes obveščeno, da je sinoči preminul v Djurdjevcu v savski banovini senator Tomo Jalžabetić, eden najstarejših članov senata. Pokojni Jalžabetić je bil član kluba senatorjev JNS, ki priredi svemu tovarišu jutri zadušnico.

Tomo Jalžabetić se je rodil 21. septembra 1852 kot kmečki sir. v Djurdjevcu. Po obisku domače šole se je vrnil v svojo rodbinsko zadrugo ter se bavil s poljedelstvom, skupno s svojimi brati in roditelji, vse do leta 1892, ko je dobil njegovo oče dovoljenje za razdelitev zadrugnega imetja. Šele od takrat naprej je postal samostojen kmet. Ko se je leta 1877 vrnil iz vojske, je našel v svoji domovini vlado krutega despotizma ter začel med narodom širiti idejo odpora. Ko se je leta 1904 začela ustanavljati seljaška stranka, je bil Jalžabetić eden njenih prvih propagatorjev. Istočasno pa je spoznal tudi važnost združništva in je v par letih osnoval v domačem srezu devet kreditnih in lepo število živinorejskih zadrug čijih vpliv na gospodarski razvoj se je kmalu uveljavil. Leta 1906. je stopil v aktivno politično življenje in je bil tudi kandidat za poslanca v hrvatskem saboru. Dvakrat je propadel leta 1910, pa je bil izvoljen v srezu Novigrad-podravski. Poslanec tega sreza je ostal vse do leta 1925. Takrat se je umaknil iz političnega življenja. Po 6. januarju 1929. se je pridružil pokojni Jalžabetić jugoslovanskemu pokretu in je do svoje smrti aktivno sodeloval v JNS. Pri volitvah 3. januarja 1932. je bil izvoljen za senatorja.

Pokojni Tomo Jalžabetić je bil svojčas eden uglednih članov nekdanje Radičeve politične organizacije, S Stjepanom Radičem ga je vezalo intimno prijateljstvo. Bil je pravi tip bistrega seljaka, ki si je v svojem dolgem nesčebnem javnem delovanju nabral bogatega znanja in ogromnih izkušenj ter naobrazilo, ki je daleč pressegala

njegovo sredino. Kljub visoki starosti je ostal do zadnjega telesno, a še bolj duševno čil in zdrav. Spadal je v senatu med govornike, ki se niso tako lahko utrudili, a tudi drugih niso utrudili. Še letos povodom proračunske razprave je stari čika Tomo vzdrljal v senatu vedno do najpoznejših nočnih ur in se še o polnoči oglašil k besedi, napovedujoč, da bo govoril do jutra.

Vzgojen v tradicijah Radičeve seljačke misli je senator Jalžabetić iskreno in z vso dušo sprejel jugoslovensko idejo. S svojo živo vero v njeno zmagovitost je bil mnogokdaj primer in vzgled mlajšim. Ko so se lani v senatu pričela politična prepiranja so bili vsj poskusi zlomiti Tomo Jalžabetića v oportunistem zman. Ostal je trdno na liniji in z vmeo in požrtvovalnostjo je vedno izpolnjeval svoje dolžnosti kot jugoslovenski politik in bорец. Osebo je bil čika Toma nadvse simpatična pojava. Vedno poln dobre volje in onega zdravega šegavega pristno hrvatskega humorja, ki osvaja vedno znova prijatelja in protivnika. Užival je ugled v celem senatu. Pokojni kralj ga je posebno spoštoval in rad imel. Njegovi ožji prijatelji in tovariši v senatu so ga nadvse cenili in bil je vsem ljub in drag. Ko se je nedavno, pred zasedanjem senata sestala Klub senatorjev JNS, Tomo Jalžabetića ni bilo na sejo. Namesto njega je prispelo pismo, ali ne več napisano z njegovo roko, temveč z roko njegovega nečaka. Dragi prijatelji, pravi v tem pismu, težko sem bolan in mislim, da ne pridem več med Vas. V duhu sem z Vami. Z vsem, kar boste sklenili, soglašam in Vam pošiljam zadnji bratski poljub...

Z globokim ginjenjem je klub vzel to pismo na znanje. Poslal je stricu Tomi iskrene pozdrave z željo, da kmalu okreva. Toda čika Toma je imel prav. Ni ga bilo več. Smrt je ugrabila starca, ki so mu bila

angleškega in češkega sukna! BOGATA IZBIRA! A. & E. SKABERNĚ LJUBLJANA

leta upognila telo, ki mu pa nobena starost ni mogla oslabiti značaja in skaliti pogleda. Užalosteni stojijo ob njegovem grobu jugoslovenski nacionalisti, a sigurni smo, da s spoštovanjem obdajajo njegovo gomilo tudi vsi drugi, ki so ga poznali, pa če so bili tudi politični nasprotniki. Večni pokoj njegovim plemeniti, dobri in pošten duši!

Belgijska vladna kriza

Bruselj, 1. nov. g. S sestavo vlade poverjeni minister za kmetijstvo in katoliški senator Pierlot bo pričel zaradi današnje praznika razgovore z voditelji političnih strank šele jutri. Pierlot si ne ustvarja nobenih iluzij glede uspeha svoje misije, ker ga socialisti odklanjajo.

Jeruzalemski veliki mufti izgnan iz Sirije

Jeruzalem, 1. nov. o. Ker grozi velika nevarnost, da bi vdrele večje skupine Arabcev iz Sirije v Palestino, so bile ojačane angleške vojaške sile ob meji ter je bila velika puščavska cesta zaprta za vsak promet. Na prošnjo angleških oblasti so francoske oblasti v Siriji odredile jeruzalemskemu velikemu muftiju, da mora do sobote zapustiti Sirijo in Libanon. Mislijo, da se bo veliki mufti umaknil v Bagdad.

Pri lenosti črevesja, črevesnem katarju, obolenju danke, odstrani naravna »Franz-Josefova« grenčica zapako dolnjih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da uporaba »Franz-Josefove« vode odlično regulira funkcije črevesja.

Sin je zaklal očeta

Strašen konec razprtij pri Pongračevih na Pohorju. Maribor, 1. novembra.

Pohlep po denarju in posestvu je zopet terjal svojo žrtev. Torišče groznega zločina je bilo tokrat naše Pohorje, kjer so zločini silno redki.

Pri Svetih Treh kraljih na Pohorju imajo Pongračevi lepo posestvo, ki je last 82-letnega Martina Pongrača. Pri njem je stanoval tudi njegov 43-letni sin Anton Pongrač s svojo 36-letno ženo Marijo. Vsi skupaj so s hlapi leto za letom pridno obdelavali polja in gozd, tako da je bilo v hiši precejšnje blagostanje. V zadnjem času pa so se pri Pongračevih pričeli prepirati, in to predvsem zavoljo tega, ker stari Pongrač ni hotel ustreci želji svojega sina, da bi mu izročil posestvo.

Tako sta se tudi v soboto zvečer oče in sin pred domačijo prepirala. Bilo je to okoli 18. ure. Beseda je dala besedo. Nenadno je sin izvlekel iz žepa nož ter ga zasadil svojemu očetu v vrat. Oče se je

takoj zgrudil na tla ter obležal nezavesten v mlaki krvi. Iz hiše so prišli bližnji, ki so starega Pongrača prenesli v hišo, kjer pa je nekaj trenutkov zatem izdihnil, ker mu je bila prezezana žila odvodnica in je nesrečni Pongrač izkerval. Sin se je naslednje dne podal v Slovensko Bistrico, kjer je povedal, kaj je storil. Orožniki so se takoj podali k Sv. Trem kraljem ter uvedli obširno preiskavo. Zaradi suma, da je Marija Pongračeva nagovarjala svojega moža Antona k zločinu, so orožniki tudi njo aretirali ter sta bila mož in žena izročena v zapore slovenjebistriške sodišča. O zadevi je bilo obveščeno tudi mariborsko državno tožilstvo, ki je odredilo raztlestenje pokojnega Martina Pongrača. Podrobnosti in ozadje tega žalostnega zločina bo seveda pojasnila šele natančna preiskava.

u— RIBJE OLJE v drogeriji Ivan Kanc, Nebotičnik.

Srečna rešitev avtobusa pred lokomotivo

Zgolj po srečnem naključju preprečena katastrofa. Celje, 1. novembra.

Včeraj ob 16.25 bi bil železniški prelaz na Mariborski cesti pri gostilni »Wilson« skoraj postal pozorišče avtobusne katastrofe. Ko je v omenjenem času vozil s potniki napolnjen avtobus iz Celja po Mariborski cesti proti železniškemu prelamu, so bile zapornice dvignjene. Ko je privozil avtobus do železniške proge, je privozila iz Celja v smeri proti Petrovcem lokomotiva in švignila tik pred avtobusom čez prelaz. Če bi bil privozil avtobus samo nekaj sekund prej do prelaza, bi se bila dogodila katastrofa, ki bi bila gotovo zahtevala več človeških življenj, ker zapornice niso bile spuščene. Razumljivo je, da so potniki v avtobusu in drugi očitvidi ostro kritizirali tako brezvestno ogražanje varnosti prometa in potnikov.

Huda prometna nesreča na Teharju. Ko je stal 22-letni, pri g. Koširju v Celju zaposlen mehanik Ivan Hraštnik iz Trnovelj v soboto zvečer s svojim kolesom na cesti tik pri šoli na Teharju, je privozil okoli ogla avtomobil nekega celjskega podjetnika ter zadel v Hraštnika in njegovo kolo. Hraštnik si je prebil lobanjo, zlomil desno nogo pod kolonom na dveh mestih in se poškodoval po desni roki. Hudo poškodovanega Hraštnika so prepeljali v celjsko bolnišnico.

Pobalinstvo. V noči od sobote na nedeljo okrog ene sta opazila 23-letni delavec Anton V. iz Štor in 18-letni, v Westnovi tovarni uslužbeni delavec Konrad P. iz Celja v Kovaški ulici osebni avtomobil tvrde Western, ki je stal na ulici brez nadzorstva. Stopila sta k avtomobilu in z nožem razrezala rezervno pnevmatiko. Nato sta odšla, a sta se kmalu vrnila in razrezala še sprednjo

pnevmatiko. Hotela sta še uničiti ostale pnevmatike, a jima ni uspelo, ker so bile pnevmatike pretrde. Lastnik ima 3.200 Din škode. Policija je kmalu izsledila oba storilca in ju po zaslišanju izročila okrožnemu sodišču.

Zgodaj je začel

V petek dopoldne je službojuči stražnik na cesti v Zavodni ustavi 16-letnega delavca Ivana J. iz Trbovelj, ki se je peljal na popolnoma novem kolesu in se mu je zdel sumljiv. Ko je stražnik zahteval od fanta prometno knjižico, ga je fant osorno zavrnil. Stražnik je prijel za kolo. Fant pa se je pognal k bližnjemu plotu in ga hotel preskočiti. Stražnik je fanta pravčasno dohitel in ga odvedel na stražnico. Tam je fant priznal, da je kolo, ki je znamke »Viktorija« in ima evidenčno številko 2-139.317-1, ukradel v Ljubljani. Pri fantu so našli tudi popolnoma novo obleko, Hubertus plašč, par čevljev, klohub, dve srebreni uri, svetilko, nahrbtnik in 300 Din gotovine. Fant je priznal, da je vse te stvari ukradel pri vlovu v stanovanje nekega posestnika v Velikem kamnu pri Rajhenburgu. Izprijenega fanta so izročili okrožnemu sodišču.

Japonci prekoračili Sučov

Sanghaj popolnoma obkoljen od Japoncev — Tudi iz Capeja so se umaknile poslednje kitajske čete

Sanghaj, 1. novembra. o. Po treh dneh hudega topovskega obstreljevanja se je Japoncem posrečilo davi zlomiti odpor kitajskih čet ob Sučovskem kanalu. Kitajci se počasi umikajo proti jugu od tega kanala, pri čemer jih preganjajo japonska letala, vendar pa se še nadalje bore za vsako ped zemlje. Sedaj so japonske čete obklopile Sanghaj od vseh strani ter so vsa kitajska predmestja v japonski oblasti.

Glavno nalogo pri današnjih operacijah proti kitajskim postojankam na drugi strani kanala Sučov so izvršile japonske inženjske čete, ki se jim je kljub strašnemu ognju iz kitajskih strojníc posrečilo v najkrajšem času, že v par minutah, zgraditi štiri pontonske mostove preko kanala in omogočiti prehod japonskim četam, potem ko ni uspel polkuz japonskih topničark, da bi v vpadom v kanal onemogočile kitajski oženj. Prve japonske čete so tekle preko potonskih mostov ob 12.45, takoj za tem pa je prešel cel bataljon, za njim pa ostale čete, ki so takoj napadle Kitajce. Razvili so se srditi boji z bajoneti in ročnimi granatami. Kitajci so se ogorčeno branili ter so povzročili Japoncem hude izgube, vendar pa so se morali umakniti pred premočjo. Kitajci so se zatekli v več skladišč predlinic, odkoder so jih Japonci le s težkim trdom pregnali. Preden so se umaknili, so Kitajci ta poslopja zažgali.

Akcija Japoncev je bila otežkočena tudi zaradi tega, ker so bile kitajske postojanke v neposredni bližini mednarodne koncesije, zaradi česar so morali zelo oprezo uporabljati topove in strojnice.

Dopoldne se je pojavilo nad postojankami angleških vojakov več japonskih letal, na katere so pričeli angleški vojniki takoj brez opozorila streljati, zaradi česar so se naglo umaknili.

Maršal Čangkajšek je osebno odlikoval vse oficirje in vojake tako zvanega »bataljona smrti«, ki so se posebno odlikovali v obrambi Capeja. Za rodbine padlih oficirjev in vojakov bo skrbele država. Capej je bil danes popolnoma obklojen kitajskih čet, ki so se borile do zadnjega. Del teh Kitajcev je pobegnil preko kanala na angleško področje, kjer so bili takoj razoroženi.

Japonci zasedli otok Kimoj

Kanton, 1. novembra. o. Iz južne Kitajske poročajo, da je nad tisoč japonskih mornarjev zasedlo kitajski otok Kimoj, ki je 350 milj daleč od Honkonga, v bližini strateško važnega otoka Amoja, ki so ga Japonci zasedli že prej. Japonci nameravajo na Kimojo zgraditi letalsko oporišče

Aljehin : Euwe

Amsterdam, 1. novembra. n. V soboto je bila v Groningenu odigrana enajsta partija med dr. Euwejem in dr. Aljehinom, ki se je po 30. potezah končala remis. Stanje po XI. kolu 7 : 4 za Aljehina.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved: Prevladovalo bo spremenljivo vreme po vsej državi razen na vzhodu in jugovzhodu, kjer bo vreme vedro. Deževalo bo morda v zapadnih krajih. Po dolinah bo zjutraj megla.

Eno srce — ena RADENSKA.

Krvav sponad med orožništvom in pristaši dr. Mačka

Beograd, 1. nov. AA. Kmet Stjepan Vrečić iz Novoga Gradca v virovitiškem srezu je prijavil sreskemu načelstvu, da bo dopoldne priredil v Novem Gradcu shod HSS. Ker prijava ni ustrezala predpisom zakona, je sreski načelnik prepovedal to zborovanje.

V nasprotju s to prepovedjo sta prireditelja Stjepan Vrečić in nar. poslanec z liste dr. Mačka, Martin Mesarov, iz vasi Gorja v virovitiškem srezu je hotela prirediti ta zbor, na katerega so pripeljali njeni zaupniki nekaj sto njenih pristašev, med katerimi je bilo neko število oboroženih z revolverji, skrajšanimi puškami in raznim drugim orožjem.

Po navodilu sreskega načelnika je vodja orožniške patrole, ki se je mudila v tej vasi, da bi čuvala red, ponovno sporočil Vrečiću in Mesarovu, da zborovanje ni dovoljeno in ju je v imenu zakona pozval,

naj prisotnim svetujejo, da se razidejo. Nar. poslanec Mesarov tega ni hotel storiti, nego je pograbil svoj revolver, oddal strel proti orožnikom in zapovedal svojim pristašem, naj navalijo na orožnike. Pri tem je vzkljknil: »Jaz sem zakon!« Skupina je navallila po zapovedi Mesarova na orožnike. Streljala je iz revolverjev in drugega orožja. Orožniki so se takoj zavarovali in so v obrambo proti napadalcem rabili strelno orožje, zaradi česar so bili trije kmetje ubiti, nekaj pa ranjenih, med njimi tudi sam Mesarov.

Pod pritiskom oboroženih pristašev Vrečića in Mesarova, so se orožniki umaknili na konec vasi, odkoder so napadalce razpodili.

Po dosedanjih poizvedbah je bilo poškodovanih osem ljudi, ki jim je bila dana »dravniška pomoč«. Na mesto dopodka je bil poslan banski inspektor. Sedaj vladata popoln red in mir.

u— Obleke in klobuke kemično čisti barva, pilsira in liko tovarna Jos. Reich 2

Advertisement for 'KINO MATEJCA' featuring films like 'DANES POSLEDNJI!' and 'TARZAN ZMAGOVALEC'. Includes contact information for 'KINO MATEJCA' and 'KINO SLOGA'.

Počastili smo mrtve

Ob ugodnem vremenu so množice oba praznika romale na grobove

Ljubljana, 1. novembra. Kakor znano, si je Ljubljana tudi letos za praznik vseh mrtvih nadela tiho svečano lice, ki ji daje tako svojevrstno lep in žalosten sijaj. Tokrat so vsi sveti padli na ponedeljek, da so se z nedeljo in z vseh vernih duš dnevno strnili v trojico prazničnih dni. To priliko so mnogi ljubljanci izkoristili, da so v veliko večjem številu, kakor je to sicer navada, pohiteli iz mesta, da obiščejo svoje drage, ki spe na božjih njivah kdo ve kje. Mnogo jih je odpotovalo zlasti v Julijsko krajino k živim in mrtvim svojcem na obisk, tako da so imeli na italijanskem konzulatu te dni kar čez vsakdanjo mero živahen promet. Tudi avtobusi so odpeljali čez mejo nekaj izletnikov, namenjenih v Gorico in Trst.

V Ljubljani sami pa so ljudje že večerajšnje nedelje posvetili v glavnem obiskovanju mrtvih. Proti Sv. Križu so hitele trume svojcev, ki so si pred navalom, kakršnega doživijo pokopališče vsako leto na Vse svete same, želeli tihe, samotne minute ob gomili dragih. Že v nedeljo so bili avtobusi proti Sv. Križu polni od jutra do noči. Se neprimerno večji pa je bil promet na praznik Vseh svetih. Mnogo obiskovalcev je imel tudi Sv. Krištof, kjer je še zmerom nekaj nerazdrtih grobov, a je vendarle največ pozabljenih, iz-

gubljenih med njimi, in marsikdo je prižgal lučko ob gomili, ki jo je že zdavnaj prerasel mah. Precej prometa je bilo večeraj še na cvetličnem trgu, davi pa je pripeljalo svoje vozičke samo še nekaj malega cvetličark s periferije, da postrežejo zadnjim zamudnikom. Sicer pa so danes posli na trgu in v cvetličarnah skoraj povsem počivali, čeprav so ljudje še vse dopoldne hiteli po ulicah z velikimi šopki križantem v rokah. Takoj po kosilu pa so ljubljanci v trumah navali na avtobuse, da bi bili čimprej pri Sv. Križu in da bi si še pred pričetkom čerkvenih svečanosti lahko ogledali lepoto naše božje njive, v katero jo vsako leto odene ljubezen do njih, ki pod njeno rušo spe.

Prav na dan vseh mrtvih je poživila svoje delovanje tramvajška družba. Za priklopne vozove je stavila v promet skoraj vse svoje stare vozove, s čimer je precej pospešila ves promet na svojih progah. Tramvajski vozovi so bili ves dan prav dobro zasedeni in so v vse smerti prevozili več desetisočev potnikov, največ seveda v smeri proti pokopališču in obratno. Pokazalo se je, kako nujno potrebna bi že bila izpeljava tramvajške proge do Sv. Križa, kar namo, sodeč po govoricah, do prihodnjega leta že učakati.

kom sefanom in tajnikom Marušičem, zastopnika Zveze rezervnih oficirjev Turkel in Ahčin, podpredsednik oblastnega odbora Združenja vojnih invalidov Marinko s tajnikom Vukom in predsednikom krajevnega odbora Mlekusem, zastopniki Zveze bojnikov in predsednik HZ dr. Švigelj. V kareju sta bili postavljeni častni četi 40. pešpolka in žandarmerije. Vojaška godba je svečanost otvorila z veličastno žalno koračnico, nato pa so združeni pevci pod vodstvom prvega dirigenta HZ Zorka Prelovca ubrano zapeli »Vigred«. Bivši vojni kurat, trnovski župnik Cegnar se je v kratkem nagovoru spominjal padlih žrtev, posebej še največje žrtve, ki je bila darovana za svobodo naše skupne domovine s smrtjo Viteškega kralja.

Bivši vojni kurat Kogej, Lavrič in pater Sartori iz Celovca so opravili žalne molitve, četa vojakov je oddala častno salvo, ki je zamolklo odmevala v pozni popoldan. Združeni pevci so zapeli še Prelovčev »Doberdoba«, godba je zaigrala veličasten koral, nato pa se je množica počasi začela vračati proti mestu, da so bile v kratkem vnovič preplavljene vse ceste. V prekrasen, skoro pomladno tople jesenski večer so žarele neštete lučke na njivi večnega miru.

Vičani svojim padlim

Župnik viške fare p. Teodor Tavčar je v farni cerkvi opravil popoldne molitve za umrle. Nato se je proti vičanskemu pokopališču razvila dolga procesija. Za križem je stopala šolska mladina, potem ostali farani. Medtem se je na pokopališču in v mali starinski cerkvi nabralo vse polno vernikov, ki so pričakovali prihoda duhovništva in skupine viških bojnikov, ki so se hoteli pokloniti manom svojim v svetovni vojni padlim faranom ob vhodu na pokopališče pred spomenikom, ki je bil danes ves zasut z jesenskimi cvetjem in zelenjem.

Procesija se je ustavila najprej pred križem, ki stoji sredi povsem moderniziranega pokopališča. Tu je po opravljenih molitvah duhovništva zapel mešani viški pevski zbor »Vigred«. Nato se je pod vodstvom odbora skupine viških bojnikov zgrnila množica k spomeniku ob vhodu, kjer je odbor svojim padlim tovarišem iz vojnih dni položil krasen venec in znak priznanja za storjeno žrtve na oitar narodne svobode. Spomine na tiste dni pa je v kratkih izbranih besedah obudil bivši vojni kurat katehet g. Jalen. Skromno svečanost je zaključil pevski zbor, ki je ubrano zapel »Oj, Doberdoba«.

Navzlic velikemu prometu se obadva praznika v Ljubljani ni primerila nobena večja nesreča. Ob ugodnem vremenu sta oba dneva potekla res dostojanstveno, mir se nikjer ni kalil. Ni pa praznik mrtvih minil brez vseh smrtnih primerov. Globoko sočutje je v Mostah zbudila smrt železniškega oficijala Antona Zidana. Pokojnik je bil star 38 let in je že precej dolgo bolehal na želodčnem raku. Pred letom je bil operiran in so mu vzeli pol želodca, pridružila se je še črevesna jetika, da je siromak popolnoma izhiral. Smrt je bila tr-

Smrt na praznik mrtvih

Navzlic velikemu prometu se obadva praznika v Ljubljani ni primerila nobena večja nesreča. Ob ugodnem vremenu sta oba dneva potekla res dostojanstveno, mir se nikjer ni kalil. Ni pa praznik mrtvih minil brez vseh smrtnih primerov. Globoko sočutje je v Mostah zbudila smrt železniškega oficijala Antona Zidana. Pokojnik je bil star 38 let in je že precej dolgo bolehal na želodčnem raku. Pred letom je bil operiran in so mu vzeli pol želodca, pridružila se je še črevesna jetika, da je siromak popolnoma izhiral. Smrt je bila tr-

Dvajset let po strelah na Suhem bajerju

Na Suhem bajerju so danes ob 11. na posebno slovesen način počastili spomin na žrtve, ki so pod robom golovškega gozda legle v grobove od pušk avstrijske soldateske.

Letos poteka pravkar 20 let, odkar so na tem srmočenem in zaničevanem grobišču pokopali zadnjega izmed njih, ki so imeli dovolj poguma, da se iz ljubezni do naroda in domovine uprejo nasilju. Zato se je k skromni svečanosti zbralo danes izredno mnogo občinstva. Narodna odbrana in nacionalistična omladina pa sta še s posebno skrbnostjo okrasili grobove. Mimo domačih gostov, med katerimi smo opazili tudi narodnega poslanca Rajka Turka in zastopnike vseh nacionalnih organizacij, sta prihitela na svečanost tudi oha bivša vojna kurata, ki jima je pripadala dolžnost, da spremljata žrtve na morišče, pater Sartori iz Celovca, ki je opravljal ta žalostni posel od začetka do konca, odkar je v Ljubljani začela besneti avstrijska vojaška justica, in pa trnovski župnik Cegnar, ki je spremljal na Suhl Bajer poslednjega obsojenca, čigar 20 letnico smrti obhajamo letos, pa mu nihče imena ne ve.

Pred zbrano množico je prvi spregovoril sentjakovski župnik g. Janko Barle, ki se je iskreno zahvalil občinstvu, da je v tako velikem številu prihitelo na Suhl

bajer, in ki je posebej pozdravil še pater Sartorija. Za njim je trnovski župnik Cegnar obudil nekaj spominov na uro, ko je spremljal zadnjega obsojenca pred puške. Vsi trije duhovni gospodje so opravili spominke obrede, pevsko društvo št. Jakob-Trnovo pa je zapelo dvoje žalostink. Ko je bila slovesnost končena, so ves dan romale na Suhl bajer množice obiskovalcev, da se poklonijo spominu najdražjih žrtev.

Počastitev spomina dr. Ivana Oražna

Na grobu Ivana Oražna so se ob pol enajstih zbrali zastopniki univerze in dijaštva, posebej še tisti, ki uživajo podporo iz Oražne ustanove. V imenu juridične fakultete se je komemoracije udeležil dekan Sajovic, medicinsko je pa zastopal prodekan dr. Serko. Zdravniško zbornico predsednik dr. Mersol, Oražnov dom pa upravnik g. Majcen. Srednjšolski nacionalisti in Savez Sokola so položili na grob lepe vence in sveče. Akademski pevski zbor je zapel »Blagor mu«, nakar je akademik Berden v toplen govoru povdral velik pokojnikovo ljubezen zlasti do dijakov. Z ustanovami, ki jih uživajo ti, si je postavil pač najtrajnejši spomenik. Na koncu je Akademski pevski zbor zapel še večno lepo »Vigred«.

Dolge procesije na pokopališču

Po 14. uri so se pričele iz mesta proti Sv. Križu valiti po Linhartovi in Smartinski cesti tolkšne reke ljudi, da je bila cesta že skoraj za pešce preozka, zlasti tam, kjer se glavna določina do pokopališča prilivajo novi tokovi iz Bežigrada in Most. Petnajst velikih avtobusov je v predsednik komaj po nekaj minut vzdrazilo zvezo med osrednjimi trgi Ljubljane in Sv. Križem, z njimi se je kosalo brez števila avtomobilov in kočij, ki razen za birmo samo še za praznik mrtvih pridejo do malo živahnjega prometa. Pred vhodom na pokopališče je bil tolkšen vrvež vozil in ljudi, da so stražniki samo z velikim naporom vzdrazilo red. Med grobovi so se pretakale množice, da tolkšnih ne zbere nobena druga svečanost na kup.

Tisti, ki nimajo svojih dragih na tej božji njivi, so poromali na grobove, v katerih spe naši veliki možje in žrtve naših nacionalnih borb. Tako so se mnogi pomudili za trenutek ob grobnici velikega nacionalnega borca in vodje dr. Gregorja Zerjave, ki so mu mimo drugih tudi predstavniki nacionalne omladine nasuli cvetja na grob. Prijatelji nepozabnega pokojnika so položili krasen venec s traki v državnih barvah.

Posebne pozornosti so bili tudi letos delezni nepozabni glasniki naše moderne Cankar, Kette in Murn, ki so jim študentje z vseh naših gimnazij nanosili cvetja in vencev, najlepši venec pa so jim poklonili Preporodaši, ki so prvi dali dijaški mladini vzgled za to plemenito, kulturno skrb. Številni spoštovatelji so se tudi letos oddolžili spominu septembrskih žrtev, a svečano kakor vsako leto so nacionalistični omladinci počastili spomin tovarišev, padlih v Trbovljah. Ob njih skupnem grobu so četniki postavili častno stražo, a trume obiskovalcev se so ustavljale ob njem, da vsaj trenutek pomolijo za njih duše. Lepo so četniki počastili tudi spomin svojega velikega vzornika Aleksandra Tomana, četnika Petra Mrkonjčiča, ki so mu položili na grob lepe vence s črnimi trakovi. Gasilci so lepo poskrbeli za grob svojega ustanovitelja Janka Barleta, ki se mu je šele to pomlad pridružil sveži grob staroste Josipa Turka. H gomili obeh so postavili častno stražo. Nad-

vse prisrčno lepo pa se je Ljubljana tudi tokrat spomnila petih mrtvih, ki spe daleč onkraj meje, Bidovca, Marušiča, Milošiča, Valentiča in Gortana. K velikemu križu sredi pokopališča so nanosili množico cvetja in lučk, da je pod križem v resnici gorela naša skupna bolečina in skrb.

Pred pričetkom cerkvenih svečanosti so se ob grobovih treh naših največjih glasbenih oblikovalcev, Davorina Jenka, Adamiča in Hubada, zbrali združeni pevci Hubadove župe. Predsednik HZ odvetnik dr. Švigelj je imel kratek spominski nagovor, nato pa so pevci pod vodstvom dirigenta Venturinija zapeli Jenkovo »Blagor mu« in novo Venturinijevo žalostinko »Usmili se, gospode, ki je bila tokrat prvikrat izvajana. Med to skromno pevsko slovesnostjo je nad božjo njivo pribrel aeroplan, ki ga je pilotiral šef ljubljanskega centra Aeroputa dr. Rape. Po nekaj širokih zavojih se je letalo spustilo čisto nizko nad grobove in pilotov spremljevalec je drugače za drugim vrgel dva šopka, prvega na grob tragično preminulemu pilotu Colnarju, drugega nedavno ponesrečenemu bivšemu podpredsedniku Aerokluba tovarnarju Zalokarju. Ko je dr. Rape napravil še nekaj bravuroznih, drznih poklonov, da je letalo brnelo tik nad vrhovi cipres, padlim vojakom in žrtvam nacionalne borbe na čast, je vnovič odhitel v višave in se vrnil na letališče.

Ob 15. je duhovščina opravila ob velikem križu spominke molitve, pevci pa so zapeli »Usmili se, gospode in novo Prelovčev žalostinko »Zvonjenje«, ki je bila prav tako šele prvič izvajana. Nato se je vsa množica zgrnila okrog vojaškega grobišča, da prisotvuje še počastitvi spomina padlih. Mimo številnih drugih gostov so slovesnosti prisotvovali tudi komandant divizije, divizijski general Tonič, komandant 16. artilerijskega polka polkovnik Lukanc, komandant žandarmerije polkovnik Barle, zastopnik komandanta 40. pešpolka podpolkovnik šarenbek, zastopnik banske uprave Lovrec, zastopnik apelacijskega sodišča dr. Juvanec, zastopnik železniške direkcije inž. Peteržela, predsednik Združenja jugoslovenskih dobrovoljcev pred. Jeras, predsednik Legije koroskih borcev Andrejka s podpredsedni-

Spominu padlih iz šentpeterske fare

V šentpeterski župni cerkvi je bila danes dopoldne ob 10.30 za pokoj bojnikov in žrtev svetovne vojne žalna sveta maša, ki jo je daroval župnik Košmerlj ob asistenci kaplanov gg. Cudermana in Polaka. Po bogoslužju pa je številno ljubljansko občinstvo pričakovalo duhovništvo in predstavnike organizacij pred spomenikom, ki so ga pred desetimi leti šentpeterski farani postavili ob cerkvi v spomin padlim bojnikom iz svoje fare.

Vigred. Mariborčani so v velikem številu z vlaki in avtobusi odpotovali tudi v druge kraje na grobove svojcev.

Sokoli na dr. Pivkovev grobu

Sokolsko društvo Maribor I. je izkazalo toplo zvestobo svojemu ustanovitelju in ljubljencu starosti dr. Ljudevitu Pivku in razen tega sestri Veri Sancičovi in naraščajniku Tomislavu Janšu, Polnočevilno je pripelja na grob sokolska družina Maribor I. in obsula grob svojega učitelja in voditelja s svežim, krasnim cvetjem, prav tako tudi groba članice Vere Sancičove in naraščajnika T. Jenšca. Vrh Jadranšči so odpele ob grobu velikega Sokola in carzanskega junaka žalostinko »Oj Doberdoba in »Večnaja pamjate, br. Stan-ko Sosti pa je spregovoril toplo občutene besede na naslo vnjega, čigar duh bo tudi nadalje vodil mariborsko sokolstvo.

Na celjskih pokopališčih

Celje, 1. novembra. Na okoliško, mestno in bolniško pokopališče so romale velike množice, da okrasijo in obiščejo zadnja počivališča svojih dragih. Na okoliško in mestno pokopališče so tudi ves dan vozili mestni avtobusi. Ob 15. so peli združeni moški zbori Celjskega pevskega društva, »Ojke« in »Celjskega Zvona« pod vodstvom pevovodje g. Cirila Preglja na okoliškem, ob 16. pa na mestnem in vojaškem pokopališču. Na okoliškem in mestnem pokopališču so zapeli Devovo »Vigred« in Pregljevo novo nagrobnico »V hladni noči utrnla...«, na vojaškem pokopališču pa Prelovčev »Oj Doberdoba«. Poleg tega je še pevsko društvo »Ojke« zapelo svojim pokojnim članom pevce in prezgodaj umrlemu pevovodji Mirku Videčniku Bervarjevo nagrobnico »Ob gomili«.

Smrt vzorne goriške matere in gospodinjice

Zagreb, 1. novembra. V Podsedu pri Zagrebu je umrla te dni ga. Francika vdova Zavadlav, mati g. Josipa Zavadlava, vrtnarja in gojitelja gorških breskev v Podsedu. V 63. letu je legla po kratki bolezni k večnemu počitku. Presešiva se s sinoma leta 1926 iz Standreza (občina Gorica), je dosegla ta vzorna družina z vztrajnostjo in marljivostjo jako lepe uspehe v vrtnarstvu in v vzgoji plemenitih breskev v Podsedu. Zgubivši kmalu po svetovni vojni soproga zaradi posledic, nakopanih v vojni ter sina, ki je padel na italijanski fronti, je junaško in vztrajno prenašala usodne udarce in pomagala do lepih uspehov na novi domačiji. Vedno je bila dobrotljiva, če je kdorkoli zaprosil kos kruha ali prenočišče; in teh je bilo vsak dan polno. Posebno Primorci se je bodo s hvaležnostjo spominjali, kajti bila jim je druga mati. Krasni njen pogreb je počastil, kako je bila pokojnica priljubljena tudi na novi domačiji. Ob njenem grobu je g. željko Vižintin iz Zagreba v lepem govoru očital njene vrline in se poslovil še posebno v imenu mnogih Goricanov. Ni ji bilo usojeno, da bi počivala v domači zemlji na Gorškem. Naj ji zastore svobodna jugoslovenska zemlja nudi sladak večni počitek. Vsi znanci in spoštovanci bomo vzorni gorški materi ohranili časten spomin. Skavti na parketu.

Obtoženec prosi za smrtno obsodbo

Zagreb, 1. novembra. Znano je, da so mnogi razbojniki velik strahopetci in da se ravno pri sodnih razpravah, kjer bi morali priznati svoje dokazane zločine, izkažejo v vsej svoji mlizeriji in figarstvu. Izjema pravega, iskrenega skesanca je posestnik Janko Koubek, ki je te dni stal pred kazenskim senatom v Bjelovaru. Janko Koubek je bil precej imovit posestnik v vasi Derežanih, kjer je posedoval 30 oralov zemlje. To bi mu zadostovalo, da bi pošteno vzdrazil svojo družino. Toda lakomnost po denarju ga je privedla tako daleč, da je postal zaveznik zloglasne razbojniške družbe cigana Ivana Gomana in Tomaža Jakšiča. Začel je pohajati s to družbo na razbojniške pohode in je pomagal oropati kmetovalca Simna Simunjaka v Sišnjarih. Nedavno sta bila Goman in Jakšič obsojena na do smrtno ječo. Zdaj je prišel na vrsto še Janko Koubek. Branil se je na prav svojevrstven način. Iskreno skesan je priznal vse podrobnosti. Ko ga je pred posvetovanjem senata vprašal predsednik, če ima še kakšno željo, je Koubek padel na kolena in je jokajoč prosil, naj ga sodišče obsodi na smrt, ker je večala zaslužil in ker mu na tem svetu ni živeti. Vendar vedno pravilni senat ni mogel ustreči njegovim prošnji in ga je obsodil samo na sedem let robije, kar je za pobojšanje več kot dovolj. Pač pa je za vse čase izgubil častne pravice.

K spomeniku, ki je bil zavit v črno ter v cvetje in zelenje, med katerim so utripale prižgane lučice, je prvi pristopil g. župnik s svojo asistenco, s katero je opravil žalne molitve za pokoj vseh padlih vojakov v svetovni vojni. Okrog njih so se razvrstili odborniki skupine bojnikov šentpeterske fare s predsednikom g. Leopoldom Zupančičem na čelu, cerkvena ključarja in šolska mladina. Po molitvah so združeni pevski zbori pod vodstvom g. Pavla Baloha zapeli žalostinko »Usmili nas, Gospode«. V imenu Združenih šentpeterskih bojnikov, ki so svojimi padlim tovarišem položili k spomeniku krasen venec nagejelju z narodno trobojnico, je spregovoril tople besede g. Ivan Rozina. Lepo je orisal zasluge tistih, katerim je bil postavljen spomenik kot simbolično skupno zadnje bivališče pod nepoznano rušo na bojiščih. Tiho, a nadvse dostojno spominško svečanost je zaključil pevski zbor z ubrano zapeto »Oj, Doberdoba«, nakar se je občinstvo mirno razšlo.

Maribor je v trumah romal na božje njive

Maribor, 1. novembra. Na Pobrežju in v Račvanju, ob Strossmajerjevi ulici in Studencih na Tezmem in povsod drugod so že v nedeljo od ranih ur dalje prevažali natrpani avtobusi množice Mariborčanov, ki so pohiteli na pokopališča, da počastijo spomin dragih rajnikih. Z globoko pieteto so se ustavljali pred grobovi zaslužnih velmož našega imena in naše krvi, ki so delali za jugoslovenski Maribor, za osvoboditev naše zemlje izpod tujeja jarma. Bogato okrašeni so bili ti grobovi od dr. F. Rosinovega in R. Maistrovoga pa do Tomšičevega in dr. Sernčevega. Žrtvi dela A. Kečnaricu so delavci obsuli grob z obilnim cvetjem. Na predvečer Vseh svetih pa je zdrsela pod dravski strugi lučica z vencem v počastitev spomina vseh onih ki so nasli v teku leta svoje zadnje počivališče na dnu Drave.

Prijazno so brlele lučke na grobovih že v nedeljo. Danes pa so množice še mnogo številnejše pohitele na grobove nepozabnih svojcev. Vsa pokopališča so oživele, pred pokopališči pa so požrtvovalne članice ženskega društva pobirale prostovoljne prispevke v prid revni deci.

Popoldne je bila ob novem, krasnem spomeniku padlim borcem pietetna počastitev in so združeni pevski zbori Ipatčeve pevске župe pod vodstvom svojega zborovodje Horvata odpele »Oj Doberdoba« in

Sokol I. pokojnim bratom in sestram

Kakor vsako leto je tudi letos Sokol I. na Taboru priredil dopoldne v spomin svojih bratov in sester in njihovih svojcev v veliki dvorani na Taboru žalno svečanost. Pročelje dvorane je bilo v črnem in v zelenju. Sredi odra je bila na podstavku ptica sokol, nad njo pa venec z državno trobojnico in napisom »Slava svetlemu spominu umrlih bratov in sester«. Žalni svečanosti je prisotvovala lepo število sokolskega članstva in svojcev. Svečanost je otvorila godba Sokola I., ki je pod taktirko br. Verija Švajgarja zaigrala švajgarjev žalni koral »Duši padlega borca«. Starosta br. inž. Lado Bevc se je nato v svojem govoru spomnil tistih bratov in sester ter njih svojcev, ki so umrli po 1. novembru 1936. leta. Prečital je tudi njihova imena, med njimi je omenil zaslužne brate Turka, Bajžija, Marolta in Tratarja.

Svečanost je zaključila godba z žalnim koralom »Zbor menihov« iz opere »Dali-

Bože vidiš - boljše slišiš

TUNGSRAM

Žarnicami - nitka v dvojni vijajnici Radio elektrnkami

Sportna nedelja

ZADNJA PRILIKA ZAMUJENA!

Nepotreben, a zaslužen poraz Ljubljane — BSK še vedno na vodstvu, Hašk za petami

Nepričakovana zmaga Jedinstva

V nedeljo je bilo spet ligaško jesensko prvenstvo v polnem teku. Središči prvenstvenih borb sta bila Zagreb in Beograd, kjer so po pričakovanju zmagali favoriti, če izvzamemo tesno zmago outsiderja Jedinstva, ki mu je uspelo premagati močno sarajevsko Slavijo. Doma je pač doma in dosti lažje se igra, če se ima za seboj svojo publiko in če žoga teče po domačem terenu. Žal se pa naša SK Ljubljana tega v borbi z Baskom ni zavedala in nam je pripravila temeljito razočaranje. Na lastnem igrišču si je pustila odvzeti dve točki, dve dragoceni točki, ki bi jih krivavo potrebovala, saj vse kaže, da v jesenskem delu prvenstva ne bi spravila od preostalih dveh tekem proti Gradjanskemu in Ljubljani in proti BSK v Beogradu nobene več pod streho. Z nedeljskim porazom si je Ljubljana spet občutno polvarila položaj, saj je zadržala s sedmega kar na deveto mesto. Še en poraz pa bo na zadnjem! Res s skrbjo in bojaznijo lahko gleda vsak prijatelj nogometa in SK Ljubljane v bodočnost, saj si po tako mizeru igri, kakor je bila nedeljska, tudi v prihodnjih tekmah ni obetati posebnih favorov, a tudi za spomladno ligaško prvenstvo niso izgledi preveč rožnati. Iz sedmih tekem le štiri točke, to je res boren izkupiček. Bo že treba temeljite remedure!

Po nedeljskih tekmah sta ostala BSK in Hašk še vedno na vodstvu. Bivši prvek

BSK je po pričakovanju porazil šibko zagrebško Concordijo in ostal na vodstvu tabele z 12 točkami, a za petami mu je spet Hašk, ki je z imponantnim rezultatom odpravil smojstra z morja, ponosno Hajdukovce. Gradjanski je na domačih tleh odpravil pomlajeno Jugoslavijo in se tako pomaknil pred Hajduka, ki ima sicer enako število točk (8), a slabšo razliko golov. Krepko v sredino se je premikal Bask, ki napreduje od tekme do tekme. Skočil je pred Jugoslavijo in Slavijo, ki sta zdaj za njim. Zključek prvenstvene tabele tvori Jedinstvo, Ljubljana in Concordia. Vsi trije so po vseh znakih soodlični kandidati za izpad iz lige. Po nedeljskih tekmah ima prvenstvena tabela zdaj takole lice:

BSK	7	6	0	1	23: 8	12
HAŠK	7	5	1	1	20: 9	11
Gradjanski	7	3	2	2	19:11	8
Hajduk	7	3	2	2	14:14	8
BASK	7	3	0	4	12: 8	6
Jugoslavija	7	3	0	4	10: 8	6
Slavija	7	3	0	4	6: 9	6
Jedinstvo	7	2	1	4	2:13	5
Ljubljana	7	1	2	4	6:15	4
Concordia	7	2	0	5	10:27	4

Prihodnjo nedeljo igrajo: v Ljubljani Ljubljana: Gradjanski, v Beogradu Jugoslavija: Hašk in Bask: Hajduk, v Zagrebu Concordia: Jedinstvo in v Sarajevu Slavija: BSK.

Ljubljana: Bask 0:2 (0:1)

BASK: Jakšič; Ivković, Djenadić; Klisarić, Vojnović, Dimitrijević; Detlinger, Cabrić, Spasojević, Tomašević, Sarić. Ljubljana: Pogačnik; Hassl, Bertonec; Slapar, Pupo, Boncelj; Janežič, Lah, Jež, Bertonec II, Tičar.

Proti pričakovanju je prišlo izredno lepo število občinstva na igrišče. Bask sicer ni toliko potegnil, toda bila je prelepa jesenska nedelja in ljudi se je natrlo malo manj kakor proti Hajduku. V Ljubljani je razmeroma mnogo nogometnega občinstva, ljudje bi radi prišli gledat velike borbe. Igra s Hajdukom je marsikaterga skeptika vrnila na igrišče, v dobri veri pač, da se sme zanesti na ljubljansko moštvo, da bo vsaj doma zaigralo kot se spodobi. Dečki z Baskom je seveda učinkoval kot mrzel tudi na najbolj vnele prišle klubbe, posebno igra na koncu ni bila niti najmanj propagandna.

Igra je bila od polčasa užitna. Bila je portena, precej postrvalno so igrali na obeh straneh in so se vrstile lepe akcije, ki so mozele navduševati. V prvem delu igre je bila Ljubljana enakovredna partner in če bi ne bilo v napadu toliko smrtnokov bi bilo možno z lahkoto že v tem delu igre odločilo borbo v svojo korist. Potem bi bile izostale seveda vse one nepotrebne in nevesne robotosti in surovosti, ki so tako sprepletale potek drugega dela igre, in ki so bile le obupen odraz skrajne volje in želje zmagati po vsaki ceni, tudi če znanje in sposobnosti niso zadovoljale. Finiš je pripravil domače moštvo ob mnogo simpatijo.

Ljubljana

je nastopila v postavi, ki je v zadnjih časih nekako ustaljena. Ni igral Luce in njegova izločitev najbrž ni bila celoti v korist. Drugih moči zaenkrat ni na razpolago, razen če bodo vrgli kak pogled na naraščaj, ki je v prvenstveni tekmi pred glavno tekmo pokazal, kako se igra lep in koristen nogomet. Nemara ne bi bilo preveč tvegano, če bi se tehnično vodstvo kluba odločilo za pritegnitev nekaterih najmlajših sil v prvo moštvo. Kajti v tem prvem moštvu je že toliko senilnega, toliko domišljavne-sopobnega, toliko od nekdanjih dobrih časov in lepih spominov še živčnega, da je energična gesta z močno mletjo že kar prepotrebna. Primadonstvo je nevesen pojav, tudi če je nekoliko upravičen, če je pa zasidrano v sami domišljavosti in se bazira na očitno nesposobnost, potem je odvrtno in neizmerno škodljivo povrh!

V tekmah z Baskom se je otloljivo pokazalo, kaj je v moštvu še kakaj sposobnega, kaj je plevel, iz katerega nemara ne bo nikoli več nič. Slabo so igrali vsi deli moštva, nobena formacija ni bila kot celota na mestu. V obrambi se je hotel raztrgati Stanko, dal je svojo pošteno partijo. Pogačnik bi se morda moglo očitati, da je za hip prepozno stekel proti Spasojeviću, ki je tako utegnil v drugič potresti mrežo. Sicer je delal brezhibno. Hassl je bil precejšna minus v obrambi, nekam neokretne in nedoraseli brzini akcijam, ki so pripravljale z leve strani Baskovega napada. Ker je imel v precej šibkem Slaparju le skromno oporo, je bila desna stran obramba izredno šibka. V srednji vrsti je povsem zadovoljil Pupo, ki je sčasoma le našel v svojo staro formo. V drugi okolici bi gotovo prišel vse drugače do izraza. Boncelj je tudi igral izpod običajne svoje forme. V napadu je igral in se boril en sam človek, Pepek v levi zvezi. Dolgo je pošiljal svoje levo krilo s krasnimi predločki naprej, a ko je uvidel, da je vse to zaman, se je obrnil proti desni. Tudi od tam ni bilo čudežev. Bil je tudi edini, ki je streljal na gol, toda Baskova obramba ni dovoljevala takega početja od blizu, a kar je šlo na gol iz šestnajstke, je vse postalo sigurne Jakšičev plen. Napad je igral taktično zelo slabo. Napredoval je po sredini in raztlačal akcije na široko, na krila, šele pred golom, namesto da bi, narobe, napredoval po krilih, okoli šestnajstke pa zgoščeval akcije proti sredini. S tem je v veliki meri olajšal Baskovi obrambi delo, ki je le redko kdaj dopustila, da je prišlo do res kožljivih situacij pred njenim golom.

Ko je moštvo v začetku drugega polčasa prešlo še drugi zgoditak, je povsem izgubilo glavo. Začeli so igrati precej robato, tudi surovosti, menjavali so mesta kar mimogrede in nazadnje smo le še po spomini vedeli, na katerem mestu je kdo v začetku igre nastopil. Proti koncu je še sodnik Pepek upravičeno izključil, ker se je dal zavesti v obračunavanje z Ivkovićem.

Baskovi

po potrditvi, da se nahajajo v dobri formi, da imajo nekaj prav, dobrih, akone odličnih igralcev v svojem moštvu in da so njihovi uspehi v zadnjih časih dokaj stvarni. Odnosili so zaslužno obe točki iz Ljubljane, kar se jim prejše čase ni posrečilo. Po začetnih, bolj nerovnih akcijah, so se prvi zbrali in povežali vrste v solidno kombinacijo. Delali so precej enostavno, semtertja je zablestela kaka posebno lepa poteza. Odlikovala se je v tem posebno desna stran napada, kjer sta Detlinger in Cabrić kar tako uhajala preko ljubljanskih ovir. Spasojević je svojo vrsto lepo povezal, Tomašević v levi zvezi je bil v prenosih netočen, na manjši razdalje prav prijeten kombinacijski partner, Sarić zelo uporabno levo krilo. V krilih so bili Baskovi precej uravnovešeni, ta del moštva je bil v delu manj viden, zato pa koristen in soliden. Napad je imel v krilski vrsti dobro oporo, ožja obramba nič manj. Najboljši del moštva pa je brez dvoma obrambna trojka. Starina Ivković igra sveže in gibčno kot v svojih mladeniških letih, skupaj z Djenadićem je tvoril skoroda neprehoden zid. A Jakšič je pobiral žoge, ki so prihajale do njega, brez vsakih težk.

igralcev v svojem moštvu in da so njihovi uspehi v zadnjih časih dokaj stvarni. Odnosili so zaslužno obe točki iz Ljubljane, kar se jim prejše čase ni posrečilo. Po začetnih, bolj nerovnih akcijah, so se prvi zbrali in povežali vrste v solidno kombinacijo. Delali so precej enostavno, semtertja je zablestela kaka posebno lepa poteza. Odlikovala se je v tem posebno desna stran napada, kjer sta Detlinger in Cabrić kar tako uhajala preko ljubljanskih ovir. Spasojević je svojo vrsto lepo povezal, Tomašević v levi zvezi je bil v prenosih netočen, na manjši razdalje prav prijeten kombinacijski partner, Sarić zelo uporabno levo krilo. V krilih so bili Baskovi precej uravnovešeni, ta del moštva je bil v delu manj viden, zato pa koristen in soliden. Napad je imel v krilski vrsti dobro oporo, ožja obramba nič manj. Najboljši del moštva pa je brez dvoma obrambna trojka. Starina Ivković igra sveže in gibčno kot v svojih mladeniških letih, skupaj z Djenadićem je tvoril skoroda neprehoden zid. A Jakšič je pobiral žoge, ki so prihajale do njega, brez vsakih težk.

Malo poteka

Bask otvori proti sitnemu soncu in že v 2. min. je Lj. v napadu ter mora Jakšič pobrati Pepekov lep strel iz daljave. Igra se kmalu raztrga in se prenese v polje, kjer mora sodnik ponovno pisati foule. V 9. min. tvega Tomašević nevarno krevljo, pa gre žoga k sreči pol metra mimo. Pogačnik se je le preveč zanesel na aut! Potem v 11 min. nevaren Baskov napad, ki ga utegne Slapar zaokreniti v kot. Prva lepa prilika se prisemeje Ljubljani v 12. in 13. min., ko oblegajo Baskov gol; Jakšiča zvabijo ven, ali Dimitrijević pobere z golove drte in zavije v kot. Potem Baskov pritisk, toda vse bombe grado mimo gola. Odslej igra Bask bolj povezano in prenese igro v ljubljansko polovico. V 19. min. ima Lj. zopet lepo priliko; Pogačnikovo žogo podaljša Jež prav lepo do Tičarja na prosto, ta pa si podaljša tja do Jakšiča in seveda pokvari. Razvije se težka, ogorčena borba v sicer odprti igri. Naposljed prvi zgoditak za goste: v 29. min. dobi Detlinger v sumljivi poziciji lep predloček, se prebije skozi obrambo in neubranljivo plasira

1:0 za Bask

Ljubljana sedaj napada bolj energično, toda napad je pred golom obupen. Skoro bi bil Bask povisal še pred koncem na 2:0. V 41. min. teška Stanetova pogreška — z glavo poda Detlingerju, Cabrić je na mah sam pred Pogačnikom, toda ta reši s tveganom intervencijo in žoga gre mimo. V 43. in 44. min. strelja Pupo zelo netočno dva prosta strela, v 45. min. prisodi sodnik strel s kota, toda Janežič se tako veličastno počasi pripravljala, da niti ne pride do kota, medtem sodnik odpiška polčas.

V reprizi Bask takoj energično pritise. Potem se igra odpre in v 6. min. je Lah na čistem pred Jakšičem, pa se mu ta vrže uspešno pod nogo. Dolg odbojni udarec gre preko srede, Spasojević energično starta in je umejši od Pogačnika ter iz precejšnje razdalje pošlje mimo Pogačnika v mrežo, igra je odločena z

2:0 za Baska

Že v 9. min. bi bilo skoro prišlo zopet do nesreče. Stanko foula in prosti strel gre precizno pod prečko, toda Pogačnik ga moistro pošlje preko. Sedaj zamenjata mesti Hassl in Jež, kmalu potem gre Hassl na krilo, Tičar v sredo. Razvije se grda igra z velikimi robotostmi in sodnik mora neprestano posredovati. V 22. min. izključi sodnik Pepek. Slapar gre v napad, Lah na krilo. Igra se povsem brez glave, Bask drži priborjeni naskok in igra oprezno. V 29. min. trčita skupaj Tičar in Ivković, sledi majhen obračunček, čigar žrtve je Ivković, ki mu sodnik svetuje, naj se odstrani z igrišča. Lj. sedaj močno napada, v 33. min. ima Hassl na levem krilu krasno priliko, pa je neroden ali nima sreče, in tudi ta prilika v hipu mine. Do konca je potem še obojestransko zelo raztrgana igra, skoro drugorzredna.

G. Baugertler iz Švice — tudi to smo morali doživeti — je imel zelo težko nalogo. Rešil jo je zadovoljivo. Bil je natančen v ofsidih, tudi vse robotosti je videl. Sodil je dobro in objektivno.

Hašk: Hajduk 6:1 (2:1)

Prvenstveni tekmi Hašk: Hajduk je prisostvovalo 8000 gledalcev. Zagrebčani so zaslužno zmagali s 6:1 (2:1) čeprav je bil Hajduk skrozaj vse čase enakovreden

nasprotnik. Pri Hašku je bil odlični zlasti napad, kjer sta bila v izredni formi Hitrec in Kacijan. Hašk je že v 2. minuti zabil prvi gol, v 6. je pa Kragić za Hajduka izenačil. Do polčasa je prišel Hašk v vodstvo in v drugem polčasu pa Kacijanu, Perišiću, Hitrecu in Horvatu zvisel na 6:1.

Gradjanski: Jugoslavija 3:2 (2:1)

Pomlajena Jugoslavija se je krepko uprla Gradjanskemu in častno izgubila proti Gradjanskemu. Jugoslavija je prav prijetno izenačila Zagrebčane, saj je predvedla svežo in poletno igro, tako da

Ljubljanska skupina

V osmem, prvem povratnem kolu, so se klubi ljubljanske skupine še dalje prerivali za razvrstitve v tabeli. Doseženi rezultati so privedli toliko zmanjšanja v tabeli, da ni razen Kranj in Bratstva ostal noben klub na prejšnjem mestu. Svoboda je šla na težavno pot v Kranj in seveda pustila obe piki tam. Na igrišču Ilirije, prej lastnem igrišču, so Slovanovci uprizorili majhno presenečenje, ker so v že tradicionalnem stilu odvzeli Reki obe točki. Na istem igrišču so Hermezani zaslužno in izdatno zmagali nad Marsom. V kratkih poročilih so se dogodki tako razvrteli:

Slovan: Reka 3:0

Rečani so zaigrali kakor menda letos še niso tako slabo. Po vsem poteku igre bi bila še večja zmaga Slovanov kar na mestu. S tem seveda ni zmanjševati Slovanovega uspeha, saj si ga je pošteno priboril. Zablezil je obema prvi dve točki: dovolj dolgo je trajalo, da je napočil ta svečani trenutek.

V poteku igre je bil Slovan v teku obeh delov igre precej v pramoči. Obramba mu je delala zanesljivo in ni dala slabotnemu viškemu napadu nobene prilike. Slovanov napad niti ni izkoristil vsega, kar je imel na razpolago. Razmeroma dobro se je držala srednja vrsta. Viško moštvo pa je v celoti odpovedalo. Lahko so zadovoljni, da ni odneslo še večje številke izza Kolinske tovarne.

Sodil je g. Skalar prav dobro.

Hermes: Mars 4:0

Po majhni domači revoluciji so Šiškarji spel nastopili kompletni. Bil je že skrajni čas, saj so v nekaterih poslednjih tekmah že zelo slabo vozili.

V tej tekmi so vzehi stvar bolj z resne strani. Že v začetku igre so prišli po Brodniku in Goršiču v sigurno vodstvo, ki so ga obdržali do konca igre in ga še povečali. Kljub vsem uvaževanju vrednim napornim Marsovcem, katerim so bili Šiškarji predrda kost, je ostala situacija krepko v rokah Hermezov. Do kraja igre sta bila še uspešna Brodnik in Ferjan in pri tem rezultatu je ostalo.

Sodil je dobro g. Čamernek.

Jadran: Bratstvo 4:2

V Trnovem ni šlo tako gladko, kakor bi se zdelo na prvi pogled. Jeseničani so zopet nastopili nekompletni, pa so sprva le dali precej opravka Trnovčanom. Nekaj časa so bili v vodstvu 1:0, toda od polčasa so utegnili popraviti domači žs na 2:1. Po odmoru so Trnovčani povisali še na 3:1 in že se je zdelo, da so na varnem, ko je Zavrj pretvoril prost strel precizno in sigurno ter zmanjšal na 3:2. Vnela se je nato borba za rezultat, v kateri je Jadran uspel in postavil na 4:2. En gol za Jadrana je rezultiral iz enajstke.

Sodil je g. Vrhovnik.

Kranj: Svoboda 3:0

Kranj, 31. oktobra

To nedeljo je v prvenstveni tekmi gostovala tukaj ljubljanska Svoboda. Bilo je precej zanimanja za to srečanja, ker velja Svoboda po svojih poslednjih uspehih za favorita v prvenstvu.

Toda na kranjskih tleh se ljubljansko moštvo ni afirmiralo. Njegov nastop je bil dokaj tučen in nediscipliniran. Mali Habicht in Sinkule, sicer dobra stebra moštva, sta povsem zatajila. Dober je bil vratar Marc, ki je preprečil večjo nezgodo. V napadu je bil viden Šlamberger v desnem krilu.

V domačem moštvu je prišel posebno do veljave popularni Unterreiter, ki je res držal vse pokoncu. Sam je zabil dva gola, a Golob tretjega. Moštvo je imelo vsa časa igro krepko v rokah in zaslužno zmagalo.

Sodil je dobro g. Jordan.

Mariborska skupina

Železničar: Čakoveški SK 1:1 (0:0)

Maribor, 31. oktobra

Vreme je bilo prireditvi zelo naklonjeno in tako je prišlo na igrišče SK Železničarja nad 600 ljudi.

Po končani predtekmi, v kateri je mladi na SK Železničarja porazila rezervno pobreske Slavije s 3:0 (2:0), se je pričela glavna bitka. Sodniku g. Hobacherju iz Celja sta se predstavili naslednji moštvi:

SK Železničar: Spanger, Frančič, Antoljič, Elerl, Frančič II, Kardinar, Krasnik, Ronjak, Gollnar, Pavlin, Habič.

ČSK: Istvančić Behojnik, Vaš, Vaser, Mežja, Vrtnarič, Krkac, Vamplin, Vuković, Takáč, Sarić.

Velike borbe ta tekma ni prinesla. Potekla je temperamentalno, v glavnem pa se je odigrala v polju. Posebnih fines ni pokazalo niti ene niti drugo moštvo, borba ni niti za trenotek preokročila okvira izrazitega lova za točkami.

Rezultat sam ne odgovarja poteku igre, saj je Železničar pretežno prevladoval in tako napadal, da bi bil zaslužil po zrelih

rezultat odgovarja poteku igre. Gradjanski je zabil prvi gol že v 20. sekundi po Antoljičevu. Vsi so pričakovali katastrofo Jugoslavije, ki se je pa naglo znešla in v 30. minuti je Valok izenačil. Pred polčasom je Lešnik zvisel na 2:1, v drugem pa Pleše na 3:1, naposled je pa Zečević zabil drugi gol za Jugoslavijo.

BSK: Concordia 6:1 (6:1)

Že iz rezultata je razvidno, da je bil BSK ves prvi polčas v veliki premoči in je tudi Concordiji nastrel polno mrežo golov. V drugem polčasu se je pa raztrgano moštvo Concordie dobro znašlo in je bilo Beograščanom popolnoma enakovreden nasprotnik, na momente celo boljše, a ni znela izražati več zrelih prilik.

Jedinstvo: Slavija 1:0 (1:0)

Jedinstvo, ki je v tem prvenstvu dalo šele svoj drugi gol in ima kljub temu že pet točk, je bilo zlasti v prvem polčasu boljše. Edini gol dneva je padel v 37. minuti po Kečkecu. Slavija je bila proti koncu igre v premoči, vendar se ji ni posrečilo da bi vsaj izenačila.

Prvenstvo LNP

šansah zmago. Ves ta pritisk mu je prinesel le en gol, ki je bil v 19. min. drugega polčasa dosežen po Pavlinu. Toda ta majhen naskok je v 28. min. splaval po vodi, ker se je gostom po krivdi domače obrambe posrečilo, da so izenačili.

Moštvo SK Železničarja se išča. Že v prejšnjih tekmah napad ni bil v rodu in še vedno se za ta del moštva ne najde posrečena solucija. Edina aktivna moč je bil Pavlin, ki pa kljub živahnosti ni mnogo prispeval k boljši igri te vrste. Gollnar ni vodja napada, prav tako ni Ronjak v zvezi koristen. Obe krili sta bili v polju sicer dobri, toda čenji so bili večinoma neuporabni. Zasluga za neuspeh moštva gre izključno na rovaš mizerne igre napada. Krilci so bili dobri, edini dal možka, ki je svojega protivnika prekašal. Pokazali so tudi dober start, si smiselno podajali naprej in pametno prenašali igro. Ožja obramba je za malenkost popustila od nekdanje sigurnosti. Spanger je več žog odlično ujel. Branica sta le redko čisto odlojbla, a Frančič je tudi nesiguren v startu.

Moštvo CSK je bilo bolj homogeno. V obrambi ima trio, ki je zanesljivo. Halif so povprečni in morda najšibkejši del moštva. Napad je oživel, ko mu je priselala pomoč od zadaj. Imel je težko stališče v borbi z dobro razpoloženo nasprotno linijo. Ko se je pa pretel preko te ovire, so nastajale pred nasprotnim golom zelo kožljive situacije. Moštvo se odlikuje z dobro tehnično podlago, z uralim startom, dobro igro z glavno in se zna primeroma plasirati.

Kljub temu, da je bila tekma izrazita borba za točko, ni nikdar prekoračila meje dovoljene igre, kar je v glavnem zaslužno sodnika g. Hobacherja, ki je vsak pokuš kršnjega pravil zetil v kafi. V splošnem je bil dober in objektivno.

I. SSK Maribor: Gradjanski 6:0 (2:0)

Čakovec, 31. oktobra

Rezultat tekme govori dovolj jasno. Maribor je bil svojemu nasprotniku v vsakem oziru nadmočen. Predvsem je treba omeniti obrambo in srednjega krila, ki so uspešno razdirali akcije domačinov, a tudi s'ranska krila sta bila na mestu. Nasled je bil kljub okrajani postavi mnogo bolj povezan ko nasprotni. Mariborčani so prednjačili zlasti v stonanju, pokrivanju in podajanju.

Tekma je bila precej raztrgana in zanimiva, a fair. Gole so dali: Miloš v 5. in 42. min. prvega polčasa, Vodeb v 1. Miloš v 10. ter Vodeb v 11. in 45. min. drugega polčasa.

Sodil je odlično g. dr. Planinšak.

SK Mura: Rapid 6:1 (3:0)

Murska Sobotla 31. oktobra

Mura je odigrala eno svojih najboljših tekem in se je publika vzročeno nad lepo igro domačega moštva počeno razžalila. Mura je tokrat postavila na polje bolj uglajeno enajstovico, v kateri je bil predvsem napad v primeri z zadnjimi igrami zelo agilien in odločen. Srednja vrsta je bila ves čas na višini, pa tudi obramba je bila zanesljiva in odprana. Rapid ni nudil resnega odpora in se je moralo moštvo vrniti a takim porazom. Obramba ni mogla zadovoljiti in sta zlasti oboje branilca mnogo grešila. Vratar je bil še najbolj mož na polju. Krilci so bili preveč defenzivni. Valiti krivdo za poraz na poedina bi bilo krivično.

Celjsko-trboveljska skupina:

Celje: Atletiki 2:2 (2:1)

Celje, 1. novembra

V nedeljo popoldne je bila na igrišču pri »Skalni kltici« pred 400 gledalci odigrana povratna poudsvezna tekma med lokalnima rivaloma SK Celjem in Atletiki, v kateri si je favorit SK Celje priboril točko.

Tekma je bila živahna in napeta, zlasti v prvem polčasu. Celje je imelo sicer tehnično boljše moštvo, napad pa je bil vse premalo povezan in odločen. Tudi krilca vrsta je bil pod običajno formo, ožja obramba pa se je krepko postrvalovala. Napad Atletikov je igral postrvalovalno in je pripravil nevarne akcije po krilih. Tudi krilca vrsta Atletikov je bila agilna, ožja obramba pa je igrala preveč nerovno.

Atletiki že v začetku krepko pritiskajo, a obramba Celja je na mestu. Celje se kmalu iznaide in preide v lahno premoči, ne zna pa izrabiti dveh lepih prilik, pa tudi Atletiki si pokvarijo stodošotno šanso v 27. min. se vratar Celja po nepotrebnem preveč oddalji od gola. Schuch I je na mestu in pošlje žogo v prazen gol. Štiri minute pozneje izenači Dobrajec a preciznim strelom iz daljave 20 m tik pod prečko. V 43. min. dikтира sodnik strel iz kota proti Atletikom. Krivec prevzame žogo pred golom in povisla na 2:1. Po odmoru je Celje spet v lahni premoči, ki je pa ne zna številčno izraziti. V 21. min. poda Schuch I žogo tik pred golom Celja stojecemu Jungerju, ki prevzame volley in jo pošlje v mrežo ter postavi s tem končni rezultat. Vsi napori

Celje, da bi svršil rozafat, ostanejo brez uspeha. V 40. min. izključi sodnik vstava Atletikov.

Sodil je g. Miljan iz Zagreba strogo in objektivno, toda ne brez napak.

Ostale nogometne tekme

Zeneva: Italija: Švica 2:2.
Bergamo: Italija B: Švica 4:1.
Amsterdam: Francija: Holandska 3:2.
Ankara: Reprez. Madžarske: reprez. Ankare 5:2 in Madžarska: Carigrad 3:0.
Budimpešta: Prvenstvo: Hungaria: Szeged 4:1, Boczkay: Ferenczvaros 2:3, Tórköves: Kispeszt 2:3.
Praga: Prvenstvo: Sparta: Viktoria Žilčkov 3:0, Zidenice: Slavija 2:0, Viktoria Plzen: Nabad 3:1, Bratislava: Plzen 3:1, Prostějov: Kladno 2:0.
Trbovlje: SK Litija: Dask 3:4.

Kolesarske dirke na Turjak

Prvaki: Štirn, Vrhnika, v glavni skupini, Premk, Hermes, v juniorski in Turjačan Škerlj v turistiški

Turjak, 1. novembra

V nedeljo so se na Turjaku vršile medklubske kolesarske dirke, za katere je vladalo precejšnje zanimanje in je bila tudi udeležba prav častna. Startali so v trah skupinah in sicer juniorji na 9 km dolgi progi, glavna skupina na leti progi in naposled še turistiška skupina. Rezultati so bili naslednji:

Juniorji: 1. Premk Pavel (Hermes) 19:30, 2. Podmilšek Fran (Sava) 19:35, 3. Gregorič Jože (Hermes) 19:50, 4. Podlogar Fran (Ljubljana) 20:00, 5. Pančur Janez (Sava) 20:00, 6. Grabner Franc (Lj) 20:00, 7. Lukman Fric (Hermes) 20:04, 8. Kolšin Branko (Hermes) 20:55, Podlogar, Pančur in Grabner so dosegli isti čas in je žreb določil njih vrstni red.

Glavna skupina: 1. Karol Štirn (Vrhnika) 18:22, 2. Gartner Franc (Lj) 19:30, 3. Močnik Tine (Sava) 20:02, 4. Golob Armand (Hermes) 20:25, 5. Grun Albin (Lj) 20:30, 6. Stibernik Fran (Sava) 20:54.
Turistiška skupina: 1. Škerlj Matija (Turjak) 21:20, 2. Škerlj Henrik (Turjak) 21:35, 3. Stopar Branko (Lj) 22:00, 4. Bozjak Fran (Lj) 23:00.

Neodvisni dirkač Abumar, ki je dirkal izven konkurence, je dosegel čas 18:50. Podrobnejše o teh dirkah bomo še poročali med tednom.

Mariborski dogodki

Maribor, 1. novembra.

Otvoritev novega dnevnega zavetišča

Prejšnji mesni svet pod vodstvom dr. Frana Lipolda je po meseški tragediji sklenil postaviti spomenu nepozabnega kraja Zedinitelja trajen spomenik z gradnjo novega šolskega kompleksa v petem, pretežno delavskem mestnem okraju s prikrajškom novega mestnega dnevnega zavetišča. Dne 1. decembra predškanski je bila otvorjena nova šola, danes pa je bila otvorjena in blagoslov

Občni zbor Zveze emigrantskih društev

Slavonski Brod, 1. novembra. Včeraj je imela v Brodu svoje letno zborovanje Zveza emigrantskih društev v Beogradu, ki ima svoja društva po vsej Jugoslaviji. Občnega zbora se je udeležilo veliko število delegatov iz vseh večjih krajev, ki so skupno zastopali 25 emigrantskih organizacij. Iz Ljubljane so bila zastopana naslednja emigrantska društva: »Soča«, »Tabor« in Primorsko akademsko starešinstvo. Občnega zbora sta se udeležila tudi zastopnika osrednjega odbora Jugoslovenske Matice v Zagrebu ter Saveza nacionalnih udruženj iz Novega Sada.

Občni zbor, ki se je začel zjutraj ob 8.30 in se končal pozno popoldne okoli šestih, je vodil predsednik Zveze dr. Ivan Marija Čok. Po izčrpnem referatu zveznega vodstva, iz katerega je bilo mogoče posneti vse uspehe zveznega vodstva v preteklem poslovnem letu, obnemem pa tudi vse ovire, ki so se stavile letos na pot delu emigrantske zveze, je sledila dolga, skoraj pet ur trajajoča debata, v kateri je bilo mnogo kritike, ki pa je bila zelo stvarna in je tako doprinesla precej zrno za novo delo. Stavljeno je bilo tudi več koristnih predlogov za bodoče zvezno delo in so bili sprejeti v splošnem soglasju, z odobravanjem vseh navzočih delegatov.

Volitve niso prinesle velikih sprememb v upravo. Zvezin predsednik za novo poslovno dobo je spet dr. Ivan Marija Čok, ostali odbor pa je sestavljen tako, da so upoštevana vsa emigrantska središča.

Nemška odlikovanja

Kakor znano, so v Nemčiji nedavno ustanovili posebno odlikovanje, red nemškega orla, namenjeno za priznanje inozemcem, ki so si pridobili zasluge za tretje nemško carstvo. Prvi je bil odlikovan s tem redom italijanski ministrski predsednik Mussolini, takoj za njim pa španski general Franco. Sedaj je izšel nov ukaz, s katerim je Hitler podell to odlikovanje tudi nekaterim drugim državljanom. Med drugimi so odlikovani z velikim križcem reda nemškega orla madžarski ministrski predsednik Darányi, madžarski zunanji minister Kánya, jugoslovenski ministrski predsednik in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, pomočnik zunanjega ministra dr. Ivo Pilja in tajnik zunanjega ministrstva dr. Ivo Andrić, z zaslužnim križcem reda nemškega orla pa med drugimi vršilec dolžnosti direktorja političnega oddelka zunanjega ministrstva Miloje Smiljanić, ministerialni direktor dr. Milan Lazarević, upravnik policije v Beogradu Milan Acimović in viceguverner Narodne banke dr. Ivo Belin.

Velik sadni sejem v škofji Loki

Slovesno je bila v soboto ob 10. otvorjena v telovadnici nove škofjeloške šole sadna razstava, ki je živo izpričevalo vsestranske delavnosti sadjarskih podružnic v okraju. Goste, ki so prihajali ne le iz škofje Loke, marveč prav tako iz Poljanske in Selške doline, je sprejemal razstavniki odbor, uradno pa je otvoril razstavo in sejem predsednik razstavnega odbora, ravnatelj meščanske šole g. Karel Sovre. V daljšem nagovoru je podčrtal običajnost umnega sadjarstva in vzroke, ki so ovirali, da se ni sadjarstvo v škofjeloškem okraju že prej krepkeje uveljavilo. Iskreno je pozdravil številne predstavnike, med njimi sreskega načelnika g. Matije Kalka za referenti, poveljnika planinskega polka polkovnika Ivana Markulja s pomočnikom polkovnikom Marasom, župnika Jerneja Podbevška, župana Matevža Zihlerja, zastopnika zmlinske občine g. Oblaka, predstavnika okr. sodišča g. Černeta, šolskega upravitelja Rojica, predsednika JUU Debeljaka, direktorja banovinske mlečarske šole inž. Sabca, nadzornika Zahrastnika, vodjo orožništva g. Kraimerja in vse predstavnike gospodarskih in kulturnih ustanov z mnogimi sadjarji, ki so prihajali k otvoritvi. Največ napak smo delali že v sadjarstvu — je naglašal g. Sovre — a današnji dan nam je vzorno lep dokaz, da se loški okraj prebujajo, da stopa v ospredje združna misel, ki bo kazala od leta do leta lepši napredek. Sprgovorni je še sreški kmetijski referent g. Hladnik, nakar je bil ogled sejma.

Dvorano so opremili s predaj slika Nj. Vel. kralja, a sadje je razpostavljeno na mizah, ki so razvrščene v podobni podkve. Okrog 100 američanskih zabojčkov prikazuje, da imamo pri nas obilo kvalitetnega sadja najfinejših vrst in velike izbire. Na vsakem zabojčku je ime razstavljalca, vrsta sadja, cena in množina, ki je v zabojju in ona, ki je še na razpolago doma. Prvi gostje so si sejem ogledovali z največjim zanimanjem in niso štedili zasluzeno pohvalo, ki gre delu naših sadjarjev. Razstava bo odprta do 3. novembra, vsak dan od 9. do 12. in od 14. do 18. Ze prvi dan je bilo prodano lepo število zabojev.

Zopet mila zima?

Naraščajoča toplota zalivskega toka preprečuje hud mraz

Kakšna bo letošnja zima? To vprašanje zanima ne samo zimske sportnike, ki že komaj čakajo, da bi zapadel sneg in da bi poiskali na podstrešju svoje zaprašene dilce, marveč tudi kmeta, trgovca in delavca, ki mu zima prinaša kruha in zaslužka. Pa tudi tisti, ki se ne hodimo smučat, ne prodajamo drv in ne sejemo ozimne, ugibajo, kakšna bo letošnja zima. kajti v vsakem proračunu se hudo pozna, ali je mrz, ali pa milo zimsko vreme. Sedaj so se oglasili tudi vremenslovci s svojimi prerokovanji. Splošno so mnenja, da tudi letos ne bo prave zime, to je take, da bi drevje pokalo od mraza, marveč da je treba računati z milo zimo z malo snega in malo mraza. Temu je baje kriv zalivski tok, ki je vedno bolj topel, zaradi česar tudi v Evropi ni več prave zime.

Norveški profesor Sandström je zadnja leta raziskoval to stvar in je ugotovil, da je temperatura zalivskega toka v zadnjih letih zares poskočila in da je to povzročilo nestalne zime zadnjih let. Zalivski tok vpliva na vremenske razmere predvsem ob severni evropski obali. Ker pa je tam topleje, seveda tudi pri nas v Srednji Evropi ne more biti takega mraza, ker se mrzli zračni val, ki prihaja k nam s severa, vedno bolj segreva. Četudi vremenske napovedi ne drže vedno do pičice, je pa vendar zelo verjetno, da se bomo morali tudi letos zadovoljiti s srednjo zimo brez posebno hudega mraza. Morda bo le tu pa tam kak mrzli prodor iz Sibirije, ki utegne prineti par mrzlih dni, v splošnem pa ne bo velike razlike v primeri z lansko zimo.

Zaradi paprike in hude žene dobil Nobelovo nagrado

Letošnjo Nobelovo nagrado za medicino so priznali madžarskemu profesorju Szentgyörgyju. Manj znano pa je, kako je ta madžarski učenjak prišel do tega visokega odlikovanja. To tajnost je sedaj sam izdal. Do Nobelove nagrade mu je pripomogla »ljuta« paprika in sitnost njegove žene. Profesor Szentgyörgyi živi namreč v domovini segodinskega gulajza, ki slovi po svoji izvrsti, a ostri papriki. Nekoč mu je žena zopet okrat servirala za večerjo papriko. Madžarski učenjak je sicer velik oboževalec paprike, toda dan za dnem, večer za večerom papriko, kdo bi se je ne naveličal. Baš tega dne je mnogo delal in malo slabe volje sedel k večerji. Napravil je samo par grizljajev, a večji del paprike je pustil na krožniku. Žena, kakor vse ženske, ga je začela oštevat, češ kaj naj po-

čne sedaj s temi zhrdki, ali ni škoda tako lepe paprike itd., kakor pač ženske znajo. Zaradi ljubelega miru in da napravi konec klepetanju, je profesor pobral ostalo papriko s krožnika in jo odnesel v svoj laboratorij, češ da jo itak potrebuje za svoja znanstvena raziskovanja. Ta šahovska poteza mirljubnega zakonca pa mu je pripomogla do Nobelove nagrade. Paprika se je par dni valjala po laboratoriju. Baš takrat pa se je prof. Szentgyörgyi bavil z vitaminom C. Tedaj se je spomnil paprike in se hotel prepričati, ali ni tudi v tem sadežu ta vitamin. Našel ga je v presenetljivo velikih množinah. Še le to odkritje mu je omogočilo nadaljnja raziskovanja, ki so mu prinesla sedaj slavo in premoženje. Včasih je res dobro, če človek pusti tudi ženskam kaj veljati.

MALI OGLASI

Službo dobi

Beseda 1 Din, davak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vzgojiteljica, absolventinja učiteljske šole, resna moč, z večletno prakso, s perfektnim znanjem nemščine se išče k 10 letnemu fantku. — Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Vstop takoje.

Pouk

Beseda 1 Din, davak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Strojepisni pouk. Večerni tečaj za začetnike in izveščane. Dva oddelka — od pol 7. do 8. in od pol 8. do 9. zvečer. Najmočnejša strojepisnica, za razpisno 25 najrazličnejših pisalnih strojev. — Vpisovanje dnevno od pol 7. do 8. zvečer. Solina najnižja. Priznanje posla 3. novembra. Christofor učni zavod. Demoljanska cesta 15. 28384-4

Dragocenosti

Beseda 1 Din, davak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah. ČERNE - juvelir Ljubljana, Wolfova ul. 1 12-38

Kapital

Beseda 1 Din, davak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Al. Planinšek Ljubljana, Beethovnova ul. 14. Telefon 35-10. Izposiže vse bančne, kreditne posle, nakup in prodajo.

hranilnih knjizic

najugodnejše proti takojšnjemu plačilu. 39 16

Vložne knjizice

posojilnice Radovljica. Kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Gorenjska«. 28362-16

Posest

Beseda 1 Din, davak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Večje število parcel kompleksov posestev, gozdov, ljubskih in stanovanjskih hiš ter vil, ima naprodaj gradben. strokov. ne izobražen posredovalec KUNAVER LUDVIK Cesta 20. oktobra 6. Telefon 27 33. Pooblaščen graditelj in sodni čenitelj za naravne bresplacne na razpisno. 69-20

Stanovanje

Beseda 1 Din, davak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trisobno stanovanje v vil. v centru mesta — oddan 1. novembra. Vprašati Kaafjeva 13/II. 27161-21

Sobe išče

Beseda 1 Din, davak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

2 solidna uradnika iščeta opremljeno sobo, s souporabo kopalnice, po možnosti z »so obrbo 1. novembra. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Stalna«. 26582-23 a

Med mestom in deželo

posreduje »Jutrova« mali oglašnik

Prodaj

Beseda 1 Din, davak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prodaj večje število vinških odvod od litrov 400—1200 Kokalj, Trbovlje. 28256-6

Mojstra slaščičarja

prvovrstno moč z najboljšimi priporočili, ki bi hotel iti v Beograd, sprejemem. Ponudbe na Publicitas a. d., Beograd, poštni pretinac 60 pod br. 15977.

»Često imitirano ali nenadomestno«

V hladnih dneh Vas kozarček

BERMET-vina

obvaruje hripe. — Gostilničarji ga lahko naroče že majhen soček. — Zahtevajte posvobod le Bermet B. Marinkova iz Sremskih Karlovcev, Fruška gora.

PRODAJ

ZAKAJ

samo biološka nega lepote od Schröder-Schenke? Zato ker so to najstarejše naravne in zanjane uspešne metode za nego lepote.

- Nečista polt • Specijalna prehrana suhe kože • Odstranjevanje gub • Nega mastnega obraza • Odstranjevanje razširjenih por, ogrev in neprijetnih dišav na obrazu • ZAHTEVAJTE BREZPLACNA NAVODILA IN NASE VELIKE ILUSTROVANE KATALOGE!

Part. in kozmetika »OMNIA«, oddelek I/2 Zagreb, Gunduličeva ul. 8, polukat TELEFON 97-67

INSERIRAJ V »JUTRO«!

Občina Ljubljana Mestni pogrebni zavod

JOSIPINA ŠMID

Potrji globoke žalosti naznanjamo, da nas je danes za vedno zapustila naša ljubljena hčerka in sestra

HOTELIRKA IN POSESTNICA NA BLEDU.

K večnemu počitku jo spremimo v torek, dne 2. novembra 1937, ob 2. uri popoldne iz mrtvaške veže Stara pot št. 2, na pokopališče k Sv. Križu.

Priporočamo jo v molitve.

LJUBLJANA, dne 31. oktobra 1937.

JERCA ŠMID, mati; AMALIJA, FRANCKA, sestri.

Dotrpel je naš ljubi mož, oče in stari oče, gospod

MARTINŠUSTER

POSESTNIK IN TRGOVEC

dne 31. oktobra ob 22. v Mozirju, previden s tolažili sv. vere.

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo 3. novembra ob 10. dopoldne.

MOZIRJE, 1. novembra 1937.

Rodbine: ŠUSTER, GORIČAR, BLAGOJEVIČ

ORION RADIO

RADIO r. z. z o. z. Ljubljana, Miklošičeva c. 6. RADIOVAL — Ljubljana, Dalmatinova ul. 13 JOSIP WIPPLINGER — Maribor, Jurčičeva 6.

na kratkih valovih z

PROSTOVOLJNA GASILSKA ČETA MOZIRJE sporoča žalostno vest, da je gospod

Martin Šuster

NJEN DOLGOLETNI VELEZASLUŽNI NACELNIK IN ČASTNI ČLAN

dne 31. oktobra preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo 3. novembra ob 10. dopoldne.

OBČINSKA UPRAVA TRGA MOZIRJE sporoča žalostno vest, da je gospod

Martin Šuster

ČASTNI OBČAN IN DOLGOLETNI OBČINSKI ODBORNIK

dne 31. oktobra preminul.

Pogreb nad vse zaslužnega moža bo v sredo 3. novembra ob 10. dopoldne.

GORNJESAVINJSKA POSOJILNICA V MOZIRJU sporoča žalostno vest, da je gospod

MARTINŠUSTER

NJEN DOLGOLETNI ZASLUŽNI ODBORNIK IN PODNACELNIK

dne 31. oktobra preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, dne 3. novembra ob 10. dopoldne.

Dotrpel je naš ljubi mož, oče in stari oče, gospod

MARTINŠUSTER

POSESTNIK IN TRGOVEC

dne 31. oktobra ob 22. v Mozirju, previden s tolažili sv. vere.

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo 3. novembra ob 10. dopoldne.

MOZIRJE, 1. novembra 1937.

Rodbine: ŠUSTER, GORIČAR, BLAGOJEVIČ

MORANA SMRT PLEŠAVOSTI!

NI VEČ PLEŠAVOSTI! MORANA JE MENA KRILJIVA! TISOČI IN TISOČI SE NJEJ ZAHVALJUJEJO TO DOKAZU JEJO MNOGE ZAHVALE. PAŽITE NA IME, MORANA! Zato je njena uporaba tako potrebna, da se lasje ne razpadajo, lasne korenine ne izgubijo svoje moči, ko se lasje razpadajo, ne izgubijo svoje moči. Zato je njena uporaba tako potrebna, da se lasje ne razpadajo, ne izgubijo svoje moči, ko se lasje razpadajo, ne izgubijo svoje moči.

POSILJAMO PO POVZETJU, ŠTEKLENICA DINA 40 POSILJAMO DOK. MODERNA KOZMETIKA - SPLIT -

TEDENDNI FILMA

Prizor iz filma »Lord Nelson«, kjer imajo glavne vloge sami dobri igralci: Madeleine Carroll, Tyrone Power, Freddie Bartholomew in Sir Guy Standing

Kino in film v naši državi

Z večjim obtokom denarja po državi raste tudi obisk kinematografov, ki so pač najpogostejše zabavišče občinstva po vsem svetu. Uvoz filmov v Jugoslavijo je vedno večji, od leta do leta raste število kinematografov. Dobili smo čisto poseben poklic posredovalcev in drugih, ki živijo od filma. »Filmski godišnjak« za 1937/38, ki ga je pravkar izdal urednik Vasilij Zarič, navaja med drugim naslednje zanimive podatke.

V naši državi je skupno 349 kinematografov s 105.924 sedeži. Samo 43 kinematografov je še brez zvočne aparature. Ali si morete predstavljati, kakšna je predstava zvočnega filma na nemi aparaturi, saj nemi filmovi ni več! Seveda so ti kinematografi v nekaterih najbolj zapuščenih trgih, zato pa so na drugi strani v Jugoslaviji mesteca, ki imajo kar po dve zvočni aparaturi, Beograd ima 18 kinematografov z 11.013 sedeži (od tega so trije kineji v Zemunu). Zagreb ima 13 kinematografov z 8739 sedeži. Na tretjem

mestu je Ljubljana z 8 kinematografi, s 3396 sedeži. V preteklem letu se je prodaja vstopnic znatno dvignila v primeri s prejšnjimi leti krize. V Beogradu so vstopnice dražje kakor v Zagrebu in Ljubljani, vendar je bilo v Beogradu v lanskem letu prodanih 3.027.300 vstopnic v skupni vrednosti nad 24 in pol milijona Din. V Zagrebu pa je bilo prodanih 2.832.300 vstopnic v vrednosti nekaj nad 18 milijonov dinarjev. Vsega skupaj je bilo v preteklem letu prodanih v Jugoslaviji za 120 milijonov dinarjev kinematografskih vstopnic.

V teku leta je prišlo v našo državo 781 filmov tuje proizvodnje. Na prvem mestu je Amerika s 445 filmi, na drugem Nemčija 215, Francija 54, Avstrija 40, Anglija 13, Češkoslovaška 5, Švica 3, iz Sovjetske Rusije pa je bil en sam film, medtem ko zdaj sploh ne dobimo iz Rusije nobenega filma več. Iz Madžarske smo lani dobili 2 filma in iz Nizozemske enega. Francija je lani znatno dvignila uvoz svo-

jih filmov v Jugoslavijo in se tudi letos čimbolj trudi, da doseže druge države. V ostalem pa ni mogoče oporekati, da francoski film vedno bolj osvaja občinstvo v Jugoslaviji, deloma zaradi precejšnjega znanja jezika v Jugoslaviji, največ pa zaradi originalne vsebine, izvrstne igre in umetniške režije. Število ameriških filmov se je dvignilo samo po številu, zmanjšalo pa se je po dolžini metrov.

Kar se tiče naše domače proizvodnje filmov, lahko rečemo o njej, da je naravnost siromašna. Pred petimi leti smo napravili celih 61.726 metrov domačega filma. Od tega so bili štirje veliki in štirje majhni zabavni filmi. Lani pa smo mogli predvajati komaj 19.972 m domačega filma. Pa še tu je všteti skoraj 3.000 metrov reklame. Centralni Presburo, Sokol in ministrstvo za telesno vzgojo so izdelali 8595 metrov filma. Če se to odštejemo, vidimo, da je naša domača proizvodnja dala lani v promet 34 filmov kulturne vsebine in skupni dolžini 7.724 metrov. Sramota je tem očitnejša, ko vemo, koliko dajo za proizvodnjo filmov v drugih državah, ki so manjše in siromašnejše od nas. Ovire so pač najrazličnejše, državne pomoči in zaščite ni, lastne tvornosti je pa tudi premalo, čeprav imamo 10 tvrdk, ki se bavijo z izdelovanjem filmov.

Upor na Elsinori

Jack London je napisal kopico dobrih romanov, ki so že doživeli svoje ponovno vstajenje v filmu, leto je bilo z njegovim »Uporom na Elsinori, enim najboljših del o življenju na morju.

Vsebinska filma je pustolovska, zelo napeta in prepletena z ljubko ljubezensko zgodbo, ki se odigrava sredi boja na življenje in smrt med upornimi mornarji, ki ubijejo kapitana ladje in relikmi počinca, ki skušajo upor zadušiti. Konča se s srečnim koncem za tiste, ki so ostali kapitanu zvesti in za oba zaljubljenca.

Film bo nedvomno imel obilo navdušenih gledalcev, saj je vsebinsko in režijsko odličan. Glavne vloge igrajo Jean Murat, Winna Winfried in Andre Berney.

Marika Rökkova

Kadar pride v Ljubljano kakšen član z Mariko Rökkovo, zmerom je kino poln. Ta ljubka igralca, ki zna igrati in plešati kakor malokatera, ima pri nas veliko število oboževalcev.

V novem filmu, ki je dobil naslov »Vrtljak«, bo spet pokazala vse svoje znanje in temperament. To pot igra vlogo pesalke brez službe, ki mora svojemu bratu prodajati bencin in prati avtomobile. Toda ta doživi prijetno pustolovščino, ki se konča s srečnim koncem.

Razen nje igrajo v filmu še Paul Henckels, Georg Alexander, Arbert Mog, ki je ga nedvomno še spominjate iz »Ekstaze«, in še nekateri drugi dobri igralci.

Vojna v filmu

Vojnih filmov smo v zadnjih letih videli precej, toda le malo jih je bilo, da bi bili res verna slika velikega svetovnega klanja. Tak film pa je letošnja Foxova umetnina »Parada smrti«, pri kateri so zaposlili največje ameriške filmske karakterne igralce. Odigrava se na francoski fronti v času, ko je bila usoda francoske armade v nevarnosti.

Glavne vloge imajo Fredric March, Warner Baxter, Lionel Barrymore in lepa June Langova. Za velike pesnetke so potrebovali okoli 5000 stativov. Film je prepleten z lepo ljubavno zgodbo.

Vse svetovni tisk je navdušeno pisal o tem velikem filmu, ki postaja vsak dan aktualnejši. O filmu, ki ga človek ne gleda ampak doživlja. Te dni ga bomo videli v Ljubljani.

Razvoj radia v ČSR

V malokateri povojni državi beleži radiofonijski razvoj, kakor na Češkoslovaškem. Češkoslovaška je bila med onimi državami, ki so takoj spoznale veliko važnost radiofonije ter so temu vprašanju posvečale vso pozornost. Leta 1923. je začela poslovati prva češkoslovaška radijska oddajna postaja, danes pa ima že en milijon radijskih naročnikov. Po številu naročnikov zavzema šesto mesto med evropskimi državami. Na 1.000 prebivalcev pride 70 radijskih sprejemnih aparatov. Sedaj bodo zgradili še celo vrsto novih radijskih oddajnih postaj po 100 kw., med drugimi v Melniku, Užhorodu in v srednji Slovaški. Uprava radijskih postaj se briga za čimboljšo izpolnitve oddajnih programov. Sedaj so uvedli posebno akcijo za še večje razširjenje kroga naročnikov. Radijske družbe, tvornice radijskih sprejemnikov in država so skupno razpisale celo vrsto nagrad, ki naj pritegnejo še nove naročnike.

Draginja na Japonskem

Vojna je že sama po sebi nesreča, a Japoncem se utegne njihov napad na Kitajce še hujše maščevati. Po poročilu ameriškega trgovskega ministrstva je zavlada na Japonskem že sedaj, ko se je na Kitajskem še le komaj prav začela vojna, silna draginja. Zaradi vojne ima Japonska strahovite gospodarske izgube. Cela japonska zunanja trgovina je v zaostoj. Pojavlja se vedno bolj občutno pomanjkanje sirovin. Cene se rapidno dvigajo, povsod je začelo primanjkovati najnujnejših potrebščin. Zunanji dolgovi Japonske z vsakim dnem naraščajo zaradi povečanega uvoza, dočim je izvoz silno nazadovol. Morebitni vojaški zmagi na Kitajskem bo po sodbi ameriških krogov sledil gospodarski polom na Japonskem.

Sirski minister izginil

Kancelar kralja Ibn Sauda šejh Jusuf Jasine je pred tremi dnevi odstopoval iz Damaska v Bagdad a je na poti dobesedno izginil. Poslednjč so ga videli pri Abu Kemalu, od tam dalje pa je zmanjkalo za njim vsaka sled. Boje se, da ga je na poti zalotila poveljen, ker so baš te dni v teh krajih nastale hude poplave. Vlada je sedaj odredila, da ga iščejo na vse strani. V poplavljeni ozemlje so poslali posebne ekspedicije, toda izginulega državnika doslej niso mogli najti.

Presenetljivo odkritje zdravnikov vrača mladost uveli gubasti koži

Neki dunajski medicinski strokovni list objavlja poslednje zmagoslavje znanosti, ki bo zadivilo svet. Dogaan je bil ne samo vzrok gub, marveč tudi način, kako jih je mogoče odstraniti. Materam pa celo tudi starim mamam se lahko vrne čista sveža polt njihovih dekliških dni. Zenske petdesetih pa celo tudi šestdesetih let lahko spet dobijo gladko in nenagubano mladostno kožo.

Gube izhajajo od tega, ker koža s staranjem izgublja nekatere bistvene redilne elemente. Te elemente zdaj pripravljajo iz skrbno odbranih mladih živali. Čim dobi človeška koža spet te elemente, jo osvežijo in pomladajo. To so presenetljivi rezultati raziskovanj, izvršenih na dunajskem vseučilišču pod vodstvom profesorja dr. Stejskala. Izključno pravico izkoriščanja odkritja tega

profesorja si je z ogromnim stroški pridobila tvrdka Tokalon. Njen ekstrakt živih kožnih celic, ki se imenuje »Biocel«, se lahko našde samo v kremi Tokalon (rožnate barve). Pri kemičnih preizkusih, pri ženskah od 60 do 70 let so bile gube odstranjene v šestih tednih (glej izčrpano poročilo v Dunajskem Medicinskem Vestniku).

Uporabljajte vsak večer rožnato kremo Tokalon, hranilo za kožo. Ona hrani in pomlaja kožo med tem ko Vi spite. Gube kmalu izginejo. V nekaj tednih boste za leta in leta mlajši. Čež dan uporabljajte belo kremo Tokalon (brez maščobe). Ona razkrajja zajedalce, krči povečane žnojnice in napravlja najtemnejšo in najodpornjšo kožo mehko, belo in gladko. Uspešni rezultati so zanjamec ali pa se Vam vrne denar.

Čez drn in strn...

PROSPEKT

Vsej literarni javnosti naznanjamo, da izide v kratkem v naši založbi v dobrem prevodu globoko psihološko in erotično zasnovani tahitski roman slavnega češkega pisatelja... Vsebinska romana je nadvse zanimiva, lepa in poučna. Samo čarobni Tahiti — otok večne mladosti in svobodne ljubezni, obenem pa edini kraj na svetu, ki s svojo tajnostnostjo kljubuje razlagam vse oficijelne znanosti — more biti pozorišče tako visoko romantične zgodbe, utelešenega utešenja hrepenenj dveh ljubečih se bitij, ki sta se vnaprej odrekli dominantnega akorda simfonije svojih ljubezenskih želja. (»Umetniška propaganda«, 1937.)

Erotično zasnovan tahitski roman, ljubeča se bitja, ki se vnaprej odreko dominantnega akorda simfonije itd. Kdo bi mogel bednemu, vsega dobrega gladnemu čitatelju naših dni in z enim samim prospektom objubiti kaj več?

ALJEHIN — EUWE

V deseti potezi je Euwe žrtvoval kmeta, ki pa mu ga je pozneje Aljehin vrnil. Razvila se je komplicirana igra, v kateri je Euwe za mulenkost boljji. Po 40. potezi je bila partija prekinjena. Kljub enakosti v figurah je težko reči, kdo bo zmagal. (»Slovenski narod«, 25. X.)

Takole včasih ena sama beseda lahko na glavo postavi reči. Včasih so kibici pri šahovskih partijah trepetali v negotovosti zavoljo enakosti obeh igralcev v figurah, dandanes pa trepetajo v negotovosti kljub nji.

STRAHOTA GLASU

Pravijo, da je neki sar godec pretil ali stavil, da bo porušil most s svojo vijolino. Seveda mu ni nihče verjel. Goдец pa je dan za dnem stal na mostu in neprestano igral eno samo noto na eno samo struno. Čez nekaj časa se je začel zibati, se pod vplivom note zibal vedno močneje in se zrušil... Vsak predmet je namreč zvočen, ima v neki ton, ki odgovarja določeni tonu kakega glasbila. Če se ti posreči odkriti pravi glas kake močnejše stavbe, ga neprestano ponavljati, lahko »zagrašč« vso stavbo, to je, jo z igranjem njene note omajaš in porušiš. (Slovenski dom, 25. X.)

Tekst sicer ni povsem jaseh, a za silo človek razbere, kakšne strahotne iznajdbe prihajajo na dan O godcu in o mostu sicer ni naravnost rečeno, kdo se je na koncu zrušil pod težo note, godec ali most ali oba. Če je godec na mostu igral svoj razdiralni koraj, je z uničenjem mostu pogubil pač tudi samega sebe. Ampak kaj le gre »Slovenski dom« pisat takšne nevarne, riskantne reči? Nekega lepega dne se lahko primeri, da se kakšen umazan vajenček z dela grede ustavi pod nebotičnikom ali pa, recimo, pred močeno stavbo Jugoslovanske tiskarne, zažvižga na prste — med vajenci je dosti mojstrov te stroke — in kaj bi bilo, če bi se smrkovcu posrečilo zadeti pravi ton?

KRIMINALNI STIL

S ključom so do smrti pobili neki roparji gostilničarja Janka Šlibarja in njegovo ženo v Radoboju pri Kraini. Morilci so z vso gotovostjo računali, da ima gostilničar veliko denarja, in so se ga hoteli polastiti. Zločin so odkrili naslednje jutro, ker se vrata gostilne niso dolgo odpela. Obe žrtvi sta bili popolnoma razbiti in povrh še zabodeni. (Slovenski dom, 28. X.)

Takšna je pač bestialnost današnjega propalega sveta. Grede ljudje, drobajo svojo žitev in jo razbijajo na drobne kose. Pa mislite, da jim je dovolj? Kaj se! Nazadnje grede in jo še zabodejo povrh.

HEROIZEM NA SPANSKEM

Zvedelo se je, da je general Milan Aste, adjutant poglavarja nacionalne Španije, postal privlatno pismo, v katerem se takole izraža o italijanskih legionarjih na Španskem: Italijanski legionarji si nabirajo vojne lavorike. Obiskal sem jih na fronti med bojem in govoril z njimi tudi v ambulanti avtomobilih. Njihova morala je odlična. Govoril sem z nekim ranjencem, čigar obraz je bil ves izkakan od strojniških

strelav. Vzpel se je, me pozdravil po rimsko, čeprav mu je ves čas lila z obraza kri na njegove junaške prsi. (Slovenski narod, AA, 26. X.)

Samo dragocen, vnebovpijoč dokument, ki vnovič potrjuje staro resnico, da republikanske čete ne premorejo dobrega orožja. Glejte, strojnica je možu razmesarila obraz, kri mu lije iz nešteti ran, on pa še zmerom pokonci — mož in pozdravlja po rimsko. Na eni strani slabo orožje, na drugi odlična morala. Tu ni nobenega dvoma več, da bo zmagala legionarjev na Španskem čista zmagala morala, če pride do nje.

Oplenjena hiša na Orehovskem vrhu

Gor. Radgona, 1. novembra. Tatovi, ki jih doslej še ni bilo mogoče prijeti, so ponoči vlomili v gosposko hišo tvrde Clotar Bouvier na Orehovskem vrhu. Vlomilci so prišli v tri stanovanjske sobe na ta način, da so odstranili nasilno železno ogrado na oknu. Iz treh sob, ktere so popolnoma demolirali, so odnesli s seboj zavese s 6 oken, nadalje posteljne rjuhe, šest volnenih odev, posteljne pokrivalne pliate (pregrinjala), preprogo za pokrivanje divana, dvajset garnitur jedilnega pribora, od tega 6 srebrnih garnitur in raznih drugih drobnarij. Lastnik trpi občutno škodo, katere višina še ni točno ugotovljena. Ker nimajo posamezni ukradeni dragoceni predmeti za vlomilce nikake vrednosti, jih bodo gotovo skušali vnovičiti. Zato se občinstvo opozarja pred nakupom ukradenih stvari ter naproša, da razpečevanje prijavi najbližji orožniški postaji.

Mlada žrtev uživanja karbida

Guštanj, 1. novembra. Rodbina pokojnega delavca Laznika je imela dvajsetletnega fanta, ki je bil zaradi božjosti in defektnosti opročen obiskovanja šole. Zaradi duševne zaostalosti so poredni otroci z njim uganjali čisto nedopustne šale. Še najnedolžnejša je bila ta, da so mu objubljali košček sladkorja in jim je moral zapeti kakšno pesmico. Na žalost pa so nepravilni sladkorčki postali za otroka usodni. Že pred meseci so mu neki majhni, nerazsodni otroci, nič hudega sluteči, ponudili par koščkov karbida. Ubožec, ki so mu otroci prigovarjali, da so to dobri sladkorčki, jih je seveda pojedel. Od takrat je potem ležal delj časa negibno in se je vmes onesveščal. Silno se je izpremenil, vendar se je naposled zdelo, da bo nevarnost prebolel. Kakor senca se je siromakek trudno vlačil okrog. Povzročal je svoji ubogi materi vdovi obilo bridkih skrbi. Naposled pa ga je nebo le popokkalo k sebi in za današnji praznik Vseh svetih je že bil rešen nadaljnega trpljenja.

Martin Šuster †

Mozirje, 1. novembra. V nedeljo ob 22., nekaj ur pred svojim rojstnim dnem, je umrl v Mozirju v starosti 78 let ugledni trgovec in posestnik g. Martin Šuster, častni občan mozirski, dolgoletni občinski odbornik in svetovalec ter podžupan, načelnik in častni član prostovoljne gasilske čete v Mozirju ter odbornik in podnačelnik Gornjesavinjske posojilnice v Mozirju. Pokojni je bil kremenit značaj in odlično nacionalen mož. Mnogo zaslug si je pridobil tudi za pospeševanje planinstva in tujskega prometa ter je dolgo vrsto let vzorno opravljal funkcijo gospodarja Mozirske kočne na Golteh. Pogreb izredno zaslužnega nacionalnega, gospodarskega in planinskega delavca bo v sredo 3. t. m. ob 10. v Mozirju. Martinu Šustru bodi ohranjen nad vse časten spomin. Svojem izrekamo iskreno sožalje!

»Slovetja ze deluje CMD, karujmo še za pol stoletja!

Trije zvezdniki na eni sliki! Fredric March, Lionel Barrymore in Warner Baxter v vojni drami »Parada smrti«

FOTOAMATER

Električni svetlomeri

so nemara še prej nego optični pripravljani, da nam odpravijo v temnih prostorih in pri snemanju s slabotnejšo umetno svetlobo. Majhen trik nam jih tu v mnogih primerih napravi spet uporabne in zanesljive; če se kazalec električnega svetlomera noče zganiti z ničle, naravnano merilnik iz neposredne bližine predmeta, ki ga hočemo snemati, proti svetlobnemu viru (oknu, žarnici itd.). Kazalec se bo potem bržkone nekaj premaknil in nam pokazal neki osvetljevalni čas. Ta čas moramo pa početvoriti ali pošestoriti.

Predmeti z odsevajočo površino

pri normalnem načinu snemanja ne dajejo vedno uspeha, ki si ga želimo. Če pa postavimo takšen predmet, v kolikor je to mogoče, v skodelo ali sklado in nalijemo v to toliko vode, da predmet baš pokrije, tedaj ga dobimo na negativ mehkejšega in z boljšo tonsko lestvico.

Filmi za posnetke v naravnih barvah

Filmi za posnetke v naravnih barvah so zelo občutljivi za slabo ravnanje. Kaj kmalu dobimo nanje praske in prstne odtiske. Za projekcijo je vendarle dosti bolje, da jih razrežemo in damo vsak uporabljen posnetek zase med dve čisti stekli, ki jih oblepimo kakor navadne diapozitive. Amaterji, ki so kdaj takšne filme projicirali, ne razrežane v steklenih držalnikih za filme, kakršne imajo povečalniki za male formate, so imeli s tem zelo slabe izkušnje. Filmi za posnetke v naravnih barvah so zelo občutljivi tudi za toplotlo, zato ni vsak projektor zanje primeren.

Iz amaterskega gibanja

Amaterje začetnike in tiste, ki se žele izpopolniti v fotografski stroki, ponovno opozarjamo na praktični tečaj, ki ga otvori prihodnji teden Fotoklub Ljubljana. Natančnejši datum bomo še sporočili. V zvezi s tečajem se bodo vršili izleti, skiptična predavanja, razstava del tečajnikov itd. Prijave pismeno na naslov Fotoklub Ljubljana, Lev stikova ul., za »Mladiko«, osobne prijave pa

vsak torek in petek zvečer v klubske lokalu. Prijavnina za člane in dijake mesečno 10 din, za nečlane 20 din. Tečajni večeri bodo vsak teden enkrat, celotni tečaj bo trajal kakšne tri mesece. Ker bo treba zaradi dosedanjih številnih prijav tečajnike razdeliti bržkone v več skupin, naj se ostali zainteresirani prijavijo čim prej.

V Sošanju bo predaval pod okriljem podružnice SPD K. Kocjančič o temi »Po slovenskih dobrih in višavah, in sicer v petek 12. t. m. Predavanje obsega nad 100 diapozitivov po delih članov Fotokluba Ljubljane in tudi pesnetke v naravnih barvah. Opozarjamo na to predavanje, ki se bo prihodnjč ponovilo tudi v Kranju.

Za amaterjevo knjižnico

Novembrski zvezek Knjapove revije »Foto-Beobachter« ima več prispevkov, ki obravnavajo vprašanje snemanja pri umetni luči in ki jih ilustrira bogat in lep slikovni material. Prav mnogi amaterji bi si lahko nadalje vzeli k sreči članek slovitega mojstra dr. P. Wolffa, ki govori o enem najpogostejših vzrokov, zakaj masa amaterjev ne pride tako daleč, kakor bi mogla. »Umetnine brez umetne luči«, »Projekcija senč s preprostimi pripomočki«, »Povečalnik na stranskih potezih« so našlvo nekatereh večjih prispevkov, ki dopolnjujejo poleg običajnega mnogovrstnega drobiža to številko.

»Der Satrape, domači list tvrde Voigtländer, izide, kakor je razvidno iz sporočila v novembrski številki, v novi, še lepši in pestrejši obliki. Ta številka razpravlja predvsem o snemanju motivov, ki so ta čas aktualni: noč in megla, poznojesenski gozd, notranjosti delavnice, deževni dnevi, dočim nas številne, krasne reprodukcije vse doje že v začetke zimskih radosti. List, ki se s svojim gradivom ne omejuje samo na krog odjemalcev Voigtländerjevih fotografskih potrebščin, si bo s to številko gotovo pridobil novih prijateljev in si jih ohranil za bodoče leto.

Postani in ostani član Vodnikov družbe!